



# Jaarverslag 2018/2019

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland





## Inhoudsopgave

### Pagina

#### Bestuursverslag 2018/2019

1. Bestuur en directie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland	1
2. Doelstelling	1
3. Commentaar op boekjaar 2018/2019 en besteding donatiegelden	1
4. De organisatie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland	16
5. Brooke in de media	18
6. Relaties met donateurs	19
7. Toezicht op de financiën	20
8. Resultaten	21
9. Financieel beleid	22
10. Vooruitzichten 2019/2020	23
11. Begroting 2019/2020	24
Bijlage 1: persoonlijke gegevens directie en bestuur	26
Bijlage 2: verantwoordingsverklaring	27

#### Jaarrekening 2018/2019

A. Balans	35
B. Staat van baten en lasten	36
C. Kasstroomoverzicht	38
D. Algemene toelichting	39
E. Toelichting op de balans	44
F. Toelichting op de staat van baten en lasten	50
G. Kengetallen	59

<u>Overige gegevens</u>	60
-------------------------	----

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant



## BESTUURSVERSLAG 2018/2019

### 1. Bestuur en directie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

#### 1.1 Algemeen bestuur

- |                                 |                      |
|---------------------------------|----------------------|
| - de heer mr. drs. J.F. Schutte | Voorzitter           |
| - mevrouw drs. M. Bankert RA    | Penningmeester       |
| - mevrouw drs. L.E. van Gaalen  | Secretaris           |
| - de heer R.J. Nuberg           | Algemeen bestuurslid |
| - mevrouw drs. M.J.J.O. Lashley | Algemeen bestuurslid |

De leden van het bestuur ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden.

#### 1.2 Directie

- |                           |           |
|---------------------------|-----------|
| - mevrouw drs. G.T. Tolud | Directeur |
|---------------------------|-----------|

#### 1.3 Vestigingsadres

Brooke-Nederland is gevestigd aan de Hoogte Kadijk 143-F4 te Amsterdam.  
Kamer van Koophandel nummer: 41093228.

Op 5 april 2019 is ons door de verhuurder schriftelijk meegedeeld dat de huur van het kantoor wordt opgezegd uiterlijk per 1 mei 2020. Reden: het pand waarin ons kantoor gevestigd is, krijgt een nieuwe bestemming. Het is gelukt om op korte termijn vervangende kantoorruimte te vinden. Met ingang van 15 juli 2019 is ons nieuwe vestigingsadres: Valkenburgerstraat 188F te Amsterdam.

### 2. Doelstelling

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland (hierna Brooke-Nederland) werft fondsen ter ondersteuning van het werk van Brooke Hospital for Animals; draagt de algemene reputatie uit van, en geeft voorlichting over deze in 1934 door mrs. Dorothy Brooke opgerichte organisatie. De statutaire doelstelling van Brooke-Nederland luidt als volgt.

De Stichting heeft ten doel:

- het verwerven van zowel financiële middelen als middelen in natura die het mogelijk maken diergeneeskundige zorg aan te bieden aan last- en trekdieren (paarden, ezels en muil dieren) in derdewereldlanden;
- het uitdragen van het gedachtegoed en de filosofie van de in negentienhonderd vijfenvijftig overleden Dorothy Brooke;
- het voeren van een op de doelstelling gericht educatiebeleid; en voorts alles wat hiermee verband houdt of, hetzij direct hetzij indirect en in de ruimste zin van het woord, werkt in het belang van een op de doelstelling gericht educatiebeleid.

De Stichting tracht haar doel te bereiken door het ondersteunen van Brooke organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muil dieren) in derde-wereldlanden.

### 3. Commentaar op boekjaar 2018/2019 en besteding donatiegelden

In het boekjaar 2018/2019 heeft Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland het bestaande beleid voortgezet; er hebben zich bij de stichting geen ingrijpende bijzonderheden voorgedaan.



Het grootste gedeelte van de fondsen van Brooke-Nederland gaat naar Brooke-Egypte. Daarnaast blijft Brooke-Nederland geselecteerde Brooke-projecten ondersteunen in andere landen, zoals India en Pakistan.

Ter zake van de relatie met de Egyptische Brooke-organisatie zijn de belangrijkste taken: operationeel toezicht; rechtstreekse overmaking van fondsen benodigd voor diergeneeskundige zorg, voorlichting en scholing; begeleiding van de technische staf.

Als basis voor het operationele toezicht dienen protocollen met vaste periodieke rapportageschema's voor specifieke operationele taken en de controle daarop, zoals financieel beheer, technisch beleid, kwaliteitsbewaking en kwantitatieve prestatienormen.

Brooke-Egypte voert een beleid van diergeneeskundige hulp door eigen dierenartsen in eigen vaste klinieken en met mobiele klinieken, gecombineerd met voorlichting en scholing aan diereigenaren en overige betrokkenen. Daarnaast zet Brooke-Egypte zich in voor de bevordering van het dierenwelzijn door mentaliteitsbeïnvloeding van het grote publiek en het stimuleren van adequate regel- en wetgeving door de overheid.

Sinds Brooke-Nederland in boekjaar 2014/2015 de verantwoordelijkheid op zich heeft genomen voor de financiering van en het toezicht op de Egyptische Brooke-organisatie levert Brooke-Engeland een financiële bijdrage. Ter zake van de continuering en de omvang van deze Engelse bijdrage wordt van tijd tot tijd overleg gepleegd tussen Brooke-Nederland en Brooke-Engeland. Daarom moet Brooke-Nederland een beleid voeren van financiële reserve gebaseerd op enerzijds een onzekere uitkomst van deze besprekingen met Brooke-Engeland en anderzijds de financiële verplichtingen voortvloeiend uit de continuïteit van Brooke-Egypte.

Brooke-Egypte is een juridisch onafhankelijke organisatie. Gelijktijdig heeft Brooke-Nederland een aantal taken in de begeleiding van en het toezicht op Brooke-Egypte. Dit vraagt flexibiliteit, energie en wederzijds begrip van beide partijen. In deze samenwerking komen niet alleen de traditionele cultuurverschillen tussen een land als Egypte en een land als Nederland aan de orde, maar ook de huidige economische situatie in Egypte. De 50% devaluatie van het Egyptische pond in november 2016 heeft in Egypte geleid tot een daling van het besteedbare inkomen, waardoor onder meer het loonbeleid in het land onder grote druk is gezet.

De twee belangrijkste inkomstenstromen van Brooke-Nederland zijn donateursinkomsten en nalatenschappen. De concurrentie in de liefdadigheidssector is nog steeds scherp, waarbij Brooke met name wordt getroffen door de activiteiten van de Donkey Sanctuary die zich in de markt zodanig profileert dat er voortdurend verwarring optreedt met onze Brooke-organisatie.

De donateursinkomsten bedroegen dit boekjaar € 1.547.000, dit is 4% hoger dan begroot. Hierbij wordt geconstateerd dat dit resultaat gelijk is aan de inkomsten van vorig boekjaar, terwijl rekening was gehouden met een lichte achteruitgang ten opzichte van het vorig boekjaar. De inkomsten uit nalatenschappen bedroegen dit boekjaar € 577.000. Dit is twee keer zo hoog als begroot en 59% meer dan het vorige boekjaar. Op het niveau van een kleine organisatie blijven nalatenschappen een sterk fluctuerende inkomstenstroom. In het financiële overzicht is het resultaat uit nalatenschappen apart gespecificeerd.

Conform de regelgeving omtrent verslaglegging voor goede doelen, worden ook erfenissen die zijn aangekondigd maar nog niet ontvangen, opgenomen in het resultaat van het boekjaar. Wij zijn de erflaters die Brooke hebben opgenomen in hun testament onnoemlijk dankbaar voor hun postume gift, waarmee vele duizenden dieren worden geholpen.

Door de koersval van het Egyptische pond werd de overmaking in euro's aan de Egyptische organisatie aanzienlijk verlaagd. Daarmee daalde uiteraard ook het "bestedingspercentage aan doelstelling", zoals dat in euro's is uitgedrukt. Na de devaluatie is een onzekerheid ingetreden over de verdere koersontwikkeling van het Egyptische pond. Deze onzekerheid is ook van invloed op de begroting: het is verstandig om voorzichtig te begroten.

Dit boekjaar is € 1.249.766 overgemaakt naar Brooke-Egypte, tegenover een budget van € 1.300.000. De belangrijkste reden voor dit verschil is het feit dat de geplande bouw van de nieuwe kliniek in Luxor is doorgeschoven naar het volgende boekjaar.



In het boekjaar is een bedrag van € 35.000 overgemaakt voor de werkzaamheden van Brooke-Pakistan aan het project van de kolenmijnen in Chakwal en voor het werk van Brooke-India.

In het boekjaar 2018/2019 is een bedrag van € 1.560.183 besteed aan de doelstelling. De kosten van eigen fondsenwerving bedroegen 3,7% van de baten uit eigen fondsenwerving.

Zowel in absolute zin alsook in vergelijking met andere organisaties werkt Brooke-Nederland uiterst efficiënt. De donateur kan ervan verzekerd zijn dat zijn/haar donatie met een minimum aan kosten ten goede komt aan diergeneeskundige zorg voor werkdieren en aan de voorlichting/educatie van de diereigenaren.

### **Resultaat 2018-2019 afgezet tegen de begroting**

De inkomsten uit donaties (inclusief geormerkte giften) waren € 62.000 hoger dan begroot. In het afgelopen boekjaar zijn de kosten ten opzichte van het budget fors lager uitgevallen: gebudgetteerd € 684.000, gerealiseerd € 471.000. Met name personeelskosten waren lager dan begroot vanwege niet volledig ingevulde vacatures. Voorts was ten tijde van het opstellen van de begroting niet bekend dat Brooke-Engeland een bedrag zou doneren voor Brooke-Egypte. Een vergadering tussen Brooke-Nederland en Brooke-Engeland in november 2018 heeft geresulteerd in een bijdrage van Brooke-Engeland voor Brooke-Egypte van € 351.453 (dit bedrag is inclusief geormerkte donaties en nalatenschappen van Engelse donateurs voor Brooke-Egypte t.w.v. € 20.329).

### **Bijzondere aandachtspunten boekjaar 2018-2019**

In het boekjaar is veel aandacht besteed aan twee thema's: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Impact/Theory of Change.

#### Algemene Verordening Gegevensbescherming

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming in werking getreden, waarin is vastgelegd hoe de overheid, bedrijven, instanties en organisaties dienen om te gaan met persoonsgegevens.

Aan de hand van eigen analyses heeft de staf de nodige wijzigingen en aanvullingen gerealiseerd in de organisatie en de systemen en een en ander vastgelegd in procesbeschrijvingen en protocollen. Dienovereenkomstig werken wij thans volgens de nieuwe wettelijke voorschriften. De gedurende het boekjaar in dit kader ondernomen acties behelsden o.a.: vernietiging van papieren archieven en overige informatiedragers met persoonsgegevens; verwijderen van "slappende" donateurs uit ons donateursbestand.

#### Impact/Theory of Change

Het bedrijfsleven kent geaccepteerde toetsingsnormen - meestal van financiële aard, zoals de ROI - die een handvat geven voor beoordeling en vergelijking. De Theory of Change en impactmeting proberen een soortgelijk handvat te geven in de wereld van goededoelen-organisaties. De organisatie dient een gestructureerd antwoord te formuleren op de vragen: wat willen wij veranderen, hoe kunnen we deze verandering effectmatig omschrijven (impact) en hoe kunnen we dit effect meten.

De Theory of Change en impactmeting blijven een richtsnoer in ons beleid. Mede via werkgroepen en bijeenkomsten volgen wij de ervaringen die collega-organisaties op dit gebied rapporteren. We stellen ons ten doel om dit denkmodel ook te implanteren in de Egyptische organisatie.

Een interessante waarschuwing tijdens een sectorbijeenkomst over impact: Theory of Change en impactmeting neigen ertoe de bureaucratie te stimuleren. Dit risico moet worden vermeden door hardnekkig te blijven focussen op de doelstelling en haar kernactiviteiten. Dit leidt tot simpele motto's, zoals "probeer niet alles te meten" en "een dierenarts moet vooral een dierenarts blijven en geen kantoorclerk worden".



## Fondsen besteed aan het werk van Brooke Hospital for Animals-Egypte

### *Inleiding*

Brooke-Egypte is in 1934 gesticht als een zelfstandige organisatie. Deze status is ongewijzigd gehandhaafd. Brooke-Egypte is verantwoordelijk voor het eigen beleid. Brooke-Nederland is ervoor verantwoordelijk dat Brooke-Egypte van jaar tot jaar beschikt over de fondsen die nodig zijn voor de uitvoering van het lokale beleid en voor de continuïteit. In het kader van deze relatie accepteert Brooke-Egypte de richtlijnen die door Brooke-Nederland worden gesteld als toezichthouder op het gebied van bestuurlijk, financieel en technisch beleid, zowel op korte als op lange termijn.

Binnen het kader van haar eigen mogelijkheden, adviseert en begeleidt Brooke-Nederland de Egyptische organisatie met in Nederland beschikbare know-how. Brooke-Egypte respecteert de conclusies die Brooke-Nederland aan haar controlerende taak verbindt.

Brooke-Engeland heeft zich in boekjaar 2018/2019 verbonden om een aanvullende bijdrage te leveren aan de Brooke-werkzaamheden in Egypte. Voor het boekjaar 2018/2019 bedroeg de Engelse bijdrage € 351.453.

Ter zake van de invulling van het toezicht van Brooke-Nederland op de activiteiten van Brooke-Egypte zijn de volgende afspraken gemaakt.

De administratie van Brooke-Egypte wordt jaarlijks gecontroleerd door een internationaal gerespecteerd onafhankelijk accountantskantoor. Voor het boekjaar 2018/2019 is dit Mazars. Ter zake van de "controle van het werk in het veld" is een systeem afgesproken waarbij periodiek interne controles worden uitgevoerd onder toezicht van het Hoofd Kwaliteitszaken van de Egyptische organisatie, waarbij Brooke-Nederland via kopieën van de interne controlerapporten op de hoogte wordt gehouden.

Brooke-Nederland zet zich in voor de nascholing van de Egyptische Brooke-dierenartsen. Dit is mogelijk dankzij de genereuze en hartverwarmende medewerking van de veterinaire faculteit afdeling Paard van de Universiteit van Utrecht alsook van een aantal zelfstandige, Nederlandse veterinaire specialisten.

De invulling van de toezichthoudende en begeleidende taken geeft niet alleen een inzicht in, maar scheidt ook een directe verbondenheid van Brooke-Nederland met het concrete werk van de Egyptische organisatie: hulp door dierenartsen, diervverzorgers en voorlichtingsmedewerkers. Dit is tevens de basis van onze voorlichting aan onze donateurs.

Hierna volgt de bestedingsverklaring van de Nederlandse fondsen door Brooke-Egypte en Brooke-Engeland.

### **Brooke Hospital for Animals-Egypte in 2018/2019**

#### **Aantal werkpaarden, -ezels en muil dieren in Egypte**

Er zijn ongeveer 1,7 miljoen werkpaarden, -ezels en muil dieren in Egypte. Dit aantal is gebaseerd op schattingen van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties uit 2016 (FAO).

#### **Aantal dieren in de operationele gebieden van Brooke-Egypte**

Het aantal werkdieren in het werkgebied van Brooke-Egypte bedraagt ruim 220.000. Opgesplitst per regionaal werkgebied gaat het om de volgende aantallen: 24.500 in Cairo; 65.000 in Alexandrië; 34.000 in Luxor; 23.000 in Aswan; 30.000 in Edfu; 16.600 in Mersa Matrouh en 28.500 in Mansoura.





### Hoe de werkdieren worden ingezet

De meeste dieren worden gebruikt voor personenvervoer, met name in de toeristische gebieden zoals het pyramidegebied van Cairo, Luxor, Edfu en Aswan. Verder worden de dieren ingezet voor goederenvervoer in stedelijke gebieden en voor werkzaamheden op het land. Bijzonder zwaar is het werk voor duizenden dieren die moeten werken in baksteenfabrieken en in steengroeven op verschillende plaatsen in het land. Overal moet het werk worden uitgevoerd onder ondraaglijke omstandigheden veroorzaakt door hitte, de brandende zon en stof.

### Dierenwelzijn

De werkdieren hebben te maken met overbelasting, stokslagen, gebrek aan rust en schaduw, uitdroging, oververhitting en een groot aantal ziekteproblemen zoals infectieziekten, tetanus en bloed-parasieten. De gevaarlijke wegen en het slechte wegdek veroorzaken veel ongevallen die leiden tot botbreuken en verwondingen. Al deze problemen moeten geplaatst worden tegen de achtergrond dat de eigenaren van de dieren behoren tot de allerarmsten van de bevolking. Verder heeft het land geen traditie op het gebied van paardenheelkunde; men is vooral gericht op veeteelt. Goede dienstverlening in de paardenheelkunde is dan ook schaars.



### Overzicht van de omvang en activiteiten van Brooke-Egypte in het boekjaar 2018/2019

	<b>Resultaat</b>
Bereik - Aantal dieren waarvoor Brooke-diensten bereikbaar is	222.000
Patiënten – Dieren die veterinaire hulp hebben gekregen, waaronder vervolgsbezoeken	186.000
Aantal door Brooke bijgeschoolde of getrainde lokale veterinaire hulpverleners	331
Aantal diereigenaren, mensen met werkdieren die voorlichting hebben gekregen van Brooke	181.000
Aantal Brooke-dierenartsen	32
Totaal aantal medewerkers	167
Mobiele klinieken	26
Vaste klinieken	6
Geholpen leefgemeenschappen	191
Aantal evenementen georganiseerd door de kliniekcentra, waaronder gezondste werkdier/beste eigenaar-wedstrijden	17



### **De diergeneeskundige hulp door Brooke-Egypte in het boekjaar 2018/2019**

Gedurende het boekjaar heeft Brooke-Egypte in 6 vaste klinieken en met 26 mobiele klinieken op 191 locaties in totaal 186.000 dieren medisch behandeld en/of klinisch onderzocht (hiervoor waren 248.000 behandelingen nodig). Circa 40% van de behandelingen is preventief, voornamelijk ontwormen. De curatieve behandelingen omvatten een reeks van indicaties zoals wonden, botandoeningen, kreupelheid, infecties, bloedziektes en oogaandoeningen.

Gedurende het boekjaar hebben de mobiele teams 5.881 werkbezoeken afgelegd. In de vaste klinieken zijn 1.575 dieren behandeld, waarvan 89% is genezen.

### **Project aanpak van neuswonden door slecht tuig, zoals neuskettingen en ruwe behandeling door eigenaar**

De Brooke-dierenartsen worden vaak geconfronteerd met werkpaarden en -ezels met neuswonden die veroorzaakt worden door slecht tuig, met name neuskettingen, die schuurwonden veroorzaken en die bij hoge temperaturen brandwonden veroorzaken. Diereigenaren gebruiken de neuskettingen naar eigen zeggen omdat een dier met neusketting beter gehoorzaamt en om te midden van het drukke verkeer tijdig en hard te kunnen ingrijpen als er moet worden geremd. Op 25 locaties binnen het werkgebied zijn 1.785 werkpaarden en ezels op neuswonden onderzocht. De uitkomst van deze meting was het uitgangspunt van het project:

- 42% van alle onderzochte dieren had een beschadigde neus.
- Van de dieren met neusketting die bedekt was met een stuk stof vertoonde 37% neuswonden
- Van de dieren met neusketting die niet bedekt was met een stuk stof vertoonde 70% een neuswond.



De uitkomst van het onderzoek bevestigde wat de Brooke-dierenartsen al wisten: neuswonden komen te vaak voor; het probleem wordt veroorzaakt door onkunde, nalatigheid en ruw gedrag van de diereigenaren; het probleem dient systematisch te worden aangepakt; een zachte bekleding van neuskettingen reduceert de kans op neuswonden. Gedurende het boekjaar is het bedekken van neuskettingen vast onderdeel geworden van het hulpprogramma en voorlichtingsprogramma. Het is eveneens een aandachtspunt van de welzijnswerksters, de zogenaamde rural guides, die de Brooke-boodschap van dierenwelzijn huis aan huis verspreiden onder de vrouwelijke gezinsleden. In totaal zijn door alle Brooke-centra 5.900 behandelingen voor neuswonden gegeven waarbij de neuskettingen zijn omwikkeld met zachte neusbandjes of repen zachte stof; in totaal hebben 11.400 diereigenaren voorlichting gekregen over de risico's van neuswonden, over het belang van goede neusbanden, over de kunst van het mennen en over het ontwikkelen van een goede band met het dier, wat veel meer effect heeft dan dwang met de neusketting.



Gedurende vijf jaar zal worden gemeten of de inspanningen van de Brooke-teams zullen leiden tot een verbetering en of die verbetering structureel van aard zal zijn.





### **Bijscholing van lokale dienstverleners, zoals overheidsdierenartsen en hoefsmeden**

De Brooke dierenartsen hebben in het boekjaar verschillende bijscholingsprogramma's georganiseerd voor lokale dienstverleners, zoals overheidsdierenartsen, dierenartsassistenten, tuigmakers en hoefsmeden. De bijscholingslessen hebben plaatsgevonden op locatie, door de leiders van de mobiele klinieken, en in de vaste klinieken. De lessen richten zich op het diervriendelijk benaderen en behandelen van paarden, ezels en muilieren, eerstehulpverlening, wonden en hoefverzorging. De lessen zijn door 331 dienstverleners bijgewoond, waaronder 260 overheidsdierenartsen en pas afgestudeerde dierenartsen, 61 lokale, door Brooke opgeleide hulpverleners en dierenartsassistenten, en 10 lokale hoefsmeden. Tijdens de praktijklessen hebben ook de eigenaren van de behandelde dieren kennis opgedaan.



Brooke-Egypte werkt samen met het nationale Veterinaire Syndicaat en de veterinaire opleidingsinstituten in het land, die alle medewerking verlenen aan de bijscholingscursussen van Brooke en die voor de aanvoer van cursisten zorgen.

### **Bijscholing voor studenten diergeneeskunde**

Ook studenten diergeneeskunde zijn bijgeschoold. Bijscholing van overheidsdierenartsen en studenten diergeneeskunde in de basisprincipes van paardenheelkunde is belangrijk, omdat de diergeneeskundige opleiding in Egypte zich vooral richt op de veeteelt. Naast het vergroten van basiskennis, hebben de lessen ten doel om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. Gedurende het boekjaar hebben 626 studenten diergeneeskunde de lessen bijgewoond. Met name het Brooke-team in Mansoura is actief op het gebied van bijscholing van studenten, waarbij nauw samengewerkt wordt met het lokale veterinaire syndicaat en de faculteit diergeneeskunde van de universiteit van Mansoura. Het Brooke-team heeft gedurende het jaar 25 veldsessies georganiseerd, waarbij studenten aan de hand van praktijklessen kennis over paardenheelkunde is bijgebracht.



### **Voorlichting en bewustmaking van diereigenaren/gebruikers, schoolkinderen en overige belanghebbenden**

Brooke-Egypte besteedt veel aandacht aan voorlichting. Bij diverse malen uitgevoerde metingen wordt steeds weer aangetoond dat het goed is om te investeren in voorlichting, opvoeding en bijscholing. In het boekjaar hebben dankzij de inspanningen van Brooke-Egypte 181.300 diereigenaren, gebruikers, familieleden en schoolkinderen kennisgenomen van de boodschap van Brooke. Deze boodschap wordt overgebracht in vele vormen.





Populair zijn de wedstrijden voor Beste paard/ezel en Beste diereigenaar, die veel aandacht trekken in buurtwijken en dorpen. In het boekjaar zijn, verspreid over alle kliniekcentra, zeven wedstrijden georganiseerd, waaraan 353 eigenaren hebben deelgenomen met hun paard en/of ezel.

Een belangrijk systeem om de gemeenschappen te enthousiasmeren voor dierenwelzijn bestaat hieruit dat Brooke-Egypte in de gemeenschap mensen selecteert en opleidt om de boodschap over dierenwelzijn te verspreiden. Een grote rol is hier weggelegd voor de welzijnswerksters van de overheid die op het platteland voorlichting aan vrouwen geven over hygiëne en kindercare, en die daarbij tevens aandacht schenken aan voorlichting over dierenwelzijn. Deze welzijnswerksters verzorgen ook poppenkastvoorstellingen waarin goede zorg voor paarden en ezels centraal staat voor de kinderen in de wijken die ze bezoeken. Ook speelt Brooke-Egypte in op de lees- en schrijfcursussen voor volwassenen waar, dankzij Brooke, eveneens aandacht wordt geschonken aan dierenwelzijn.

De thema's van de dierenwelzijnslessen zijn onder meer dierverzorging, het herkennen en voorkomen van hoefproblemen en ziektes zoals tetanus, het vervangen van de neusketting door zachte neusband, huidaandoeningen, koliek, endoparasieten en het voorkomen van oververhitting.

Niet alleen de welzijnswerksters, ook de Brooke-teams zelf investeren in voorlichting aan kinderen. Gedurende het jaar hebben verschillende klinieken schoolbezoeken georganiseerd, met een rondleiding in de kliniek, vragenuurtje en teken- en opstelwedstrijd. Op negen scholen zijn wedstrijden georganiseerd in kennis over dierenwelzijn, natuurlijk met leuke prijsjes voor de winnaars.



### Wereld Ezeldag 2018

Omdat 8 mei Wereld Ezeldag is besteedt Brooke-Egypte op die dag extra aandacht aan de ezel. In alle kliniekcentra van Brooke-Egypte zijn op 8 mei 2018 activiteiten georganiseerd waarbij de ezel centraal stond. Ezels zijn behandeld en de Brooke-staf, dierenartsen, assistenten en de chauffeurs van mobiele teams, hebben voorlichtingsessies georganiseerd voor ezeleigenaren, die erop gewezen zijn dat ze moeten waarderen dat de ezel zo hard voor hen werkt en dat het dier de beste verzorging verdient. Ook zijn workshops gehouden door de hoefsmeden en tuigmakers van Brooke.

### Samenwerking met lokale overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties

Brooke-Egypte heeft connecties met meer dan 50 lokale overheidsinstanties en non-gouvernementele organisaties, zoals veterinaire faculteiten van universiteiten, het overkoepelende orgaan voor veterinaire dienstverlening, de ministeries van landbouw, onderwijs en toerisme en met lokale dierenhulporganisaties. Het gaat hierbij om beïnvloeding en om samenwerkingsverbanden, zoals universitaire opleidingsprojecten en gezamenlijke campagnes ter promotie van dierenwelzijn.

Voorbeeld van een kleinschalig project is de samenwerking met de school Masr Bokra, dat in het gebied van de baksteenfabrieken is gevestigd en waar jonge arbeiders van de baksteenfabrieken en buurtkinderen les krijgen in rekenen en schrijven. Brooke heeft ingehaakt op het lesprogramma en geeft jonge arbeiders uitleg over het belang van goede zorg voor de baksteenfabrieksdieren waar ze elke dag mee werken.



Door Brooke-Egypte uitgevoerde tests wijzen uit dat de kinderen veel van de Brooke-lessen opsteken, waarmee deze lessen bijdragen aan verlichting van het dierenleed in de baksteenfabrieken.

Een tweede kleinschalig voorbeeld is de samenwerking van Brooke-Alexandrië met het lokale instituut voor schrijfonderwijs aan volwassenen in de plattelandsgemeente Abou Hommos. Het Brooke-team heeft aan het instituut in Abou Hommos 324 leerlingen in de leeftijd van 25-40 lesgegeven over dierzorg. 30% van deze leerlingen bestond uit vrouwen, die binnen het huishouden belast zijn met de verzorging van de paarden en ezels.

Grootschaliger van opzet is de samenwerking van Brooke-Mansoura in de Nijldelta met het Veterinaire Syndicaat en de veterinaire faculteit van de Universiteit van Mansoura, waarbij het Brooke-team gedurende het jaar in het veld vijf interactieve trainingdagen voor studenten diergeneeskunde heeft georganiseerd.



### **Interne bijscholing en kwaliteitscontrole**

In het boekjaar hebben drie nieuwe dierenartsen van Brooke-Cairo en een nieuwe dierenarts van Brooke-Mansoura bijscholing gekregen van de ervaren Brooke-dierenartsen Dr. Alaa Soliman (Brooke-Aswan) en Dr. Mostafa Magoub (Brooke-Alexandrië). De nieuwe dierenartsen hebben uitgebreid uitleg gekregen over het dierenwelzijnsbeleid van Brooke-Egypte en ze zijn tijdens hun werkbezoeken in het veld intensief begeleid.



### **Interne kwaliteitscontrole 2018/2019**

Het hoofd kwaliteitszaken van Brooke-Egypte heeft dit boekjaar een inspectiebezoek gebracht aan alle Brooke-klinieken, waarbij ook de mobiele teams zijn geïnspecteerd. De inspecties gebeuren volgens een protocol waarbij het kwaliteitsniveau wordt geëvalueerd. Waar verbeterpunten waren, wordt een her-inspectie uitgevoerd op een later tijdstip.

Het volgende boekjaar 2019-2020 zullen de protocollen voor interne kwaliteitscontrole worden herzien, naar aanleiding van bevindingen van het management en de input van de veldstaf.

### **Voortgang mestonderzoek naar wormeitjes en gewijzigd ontwormingsprogramma**



Binnen het werkgebied dienden de Brooke-dierenartsen zes keer per jaar ontwormingsmiddel toe aan werkpaarden en -ezels die voor controle of behandeling naar Brooke worden gebracht. Resistentie tegen ontwormingsmiddel vormt een risico, dus moest er worden onderzocht of het aantal ontwormingen omlaag diende te worden gebracht. Vorig boekjaar hebben de dierenartsen een nascholingscursus gekregen in mestonderzoek naar wormeitjes, waarbij onder meer de herkenning van de verschillende typen parasitaire infecties en de toepassing van de McMaster techniek aan

de orde kwamen. Dit boekjaar hebben mobiele teams van elke Brooke-kliniek op locatie een 0-meting gemaakt. De uitkomst van de 0-meting wees uit dat voor vrijwel alle onderzochte dieren de wormen-infectiegraad laag was. Dit heeft Brooke-Egypte doen besluiten om het aantal massa-ontwormingskuren terug te brengen van zes naar vier keer per jaar.



## Speciale gebeurtenissen/activiteiten

### *Gewijzigde situatie Brooke-Luxor:*

Eind februari 2018 kwam volslagen onverwacht het bericht dat de eigenaar van het stuk land waarop de Brooke-Luxor-kliniek stond een nieuwe huurder heeft gevonden die drie keer meer wil betalen dan Brooke. De eigenaar gaf het Brooke-team een week de tijd om te vertrekken.

Onderhandelingen voor een paar maanden uitstel hebben niets opgeleverd. Een grote schok, maar het Luxor-team is niet voor één gat te vangen en heeft per direct onder meer de volgende maatregelen getroffen:

Het team heeft de patiënten die in de kliniek verbleven meegegeven aan hun eigenaren, met strikte instructies voor verzorging, en afspraken voor vervolgbehandeling; het team heeft een locatie gevonden die als uitvalsbasis zal dienen voor de mobiele klinieken; het team heeft toestemming gekregen om in het centrum, naast Luxor-tempel, een mobiele kliniek te stationeren, waar diereigenaren hun dier kunnen brengen voor behandeling. Gedurende de eerste twee maanden heeft het mobiele team naast Luxor tempel gemiddeld 23 patiënten per dag behandeld.

Er is sprake van een tijdelijke situatie, waarbij dus alleen met mobiele teams wordt gewerkt. Er is een nieuwe locatie voor een kliniek gevonden, waarvoor momenteel bouwvergunningen worden aangevraagd.



### *Renovatie van het buitengebouw en stallen van Brooke-kliniek Cairo:*

De muren en plafonds van het buitengebouw en de stallen vertoonden scheuren, die een veiligheidsrisico vormden voor de dierverzorgers en patiënten. Gedurende het boekjaar zijn renovatiewerkzaamheden uitgevoerd.

### **Geormerkte giften 2018/2019**

Ook dit jaar weer hebben donateurs van Brooke-Nederland twee mobiele teams van Brooke-Egypte speciaal ondersteund: een team in de Nijldelta (Mansoura) geleid door dierenarts Dr. Abed, die dit boekjaar 7.675 dieren heeft behandeld en zo'n 2.000 mensen heeft voorgelicht over dierenwelzijn op acht werklocaties, en het mobiele team van Dr. Ameen in Luxor, die op 14 locaties 6.567 dieren heeft behandeld en die, samen met lokale welzijnswerksters, zo'n 4.000 mensen heeft voorgelicht over goede dierzorg.

### **Vooruitzichten Brooke-Egypte boekjaar 2019/2020**



Brooke-Egypte handhaaft de grote lijnen van het beleid zoals thans gevoerd, met als hoofdpunten: gratis veterinaire dienstverlening aan zieke en noodlijdende werkpaarden, werkezels en muil dieren; publieksvoorlichting over dierenwelzijn en, waar mogelijk, beïnvloeding van het overheidsbeleid op het gebied van dierenwelzijn.

Er zullen in het boekjaar verschillende veterinaire hulpcampagnes worden georganiseerd in gebieden

met hoge concentraties werkpaarden en ezels, waaraan meerdere mobiele teams van diverse Brooke-kliniekcentra zullen deelnemen: binnen het werkgebied in de Nijldelta, in Dakahlia en Gharb in de Nijldelta, bij Mansoura, en buiten het werkgebied in Kafr El Sheik, El Fayoum, Beni Suef en Qena.



## Impactmeting

Om de impact van de activiteiten van Brooke-Egypte inzichtelijk te maken, is gedurende het boekjaar gewerkt aan een plan voor het verrichten van systematische metingen. Het doel is om dieren die acuut lijden te helpen en om een algemene verbetering in het welzijn van de werkdieren te realiseren. De metingen worden uitgevoerd in de volgende stappen: 1) selectie van geschikte, specifieke meetgebieden voor elk diergeneeskundig team 2) analyse van de situatie in de geselecteerde gebieden door identificatie van de meest voorkomende dierenwelzijnsproblemen 3) het vaststellen van de aanpak om problemen te bestrijden en implementatie 4) monitoring en evaluatie na een periode van vijf jaar 5) rapportage.

### *Impactproject “koetspaarden in toeristische gebieden”*

In 2015 was een meting gedaan ter zake van het welzijn van koetspaarden in vier toeristische locaties (Gizeh, Luxor, Edfu en Aswan). Voor de meting werden twee indicaties gebruikt, namelijk de lichamelijke conditie en de houding en het gedrag van het dier. Per locatie werd de meting verricht op 10% van de aldaar aanwezige koetspaardenpopulatie. Begin april 2019 werd, ter vergelijking, dezelfde meting nogmaals gedaan. De meting van dit jaar wijst uit dat de gezondheid van de dieren in de vier gebieden over het geheel genomen gemiddeld 10% verbeterd is ten opzichte van vier jaar geleden. De verbetering is in belangrijke mate toe te schrijven aan het feit dat het toerisme weer in de lift zit, waardoor de paarden beter te eten krijgen. In Luxor en Aswan zien we eveneens een verbetering in de manier waarop koetsiers met de paarden omgaan (een verbetering van respectievelijk 30% en 40%). Ook hiervoor geldt dat wanneer er inkomsten zijn, de werkdieren beter behandeld worden door de koetsiers, die daarnaast ook een grotere bereidheid tonen om de adviezen van de Brooke-dierenartsen ter harte te nemen. Cairo en Edfu blijven zogenaamde “hard-win” gebieden voor de Brooke-dierenartsen en laten geen verbetering zien ten opzichte van vier jaar geleden, noch in gezondheid van de dieren, noch in de manier waarop koetsiers met hun dier omgaan. In Edfu is er zelfs sprake van een achteruitgang. De koetsiers op deze locaties willen niet luisteren naar de welzijnsadviezen van de Brooke-dierenartsen, maar zijn uitsluitend gefocust op zo veel mogelijk ritjes maken op een dag. Een deel van de problemen voor de koetspaarden in Edfu wordt volgens de Brooke-staf veroorzaakt door de lange afstand tussen de aanlegsteigers van toeristenboten en de tempels, het gebrek aan voorzieningen voor de dieren, en de moeilijke begaanbaarheid van het terrein waarover de dieren zich moeten verplaatsen.

Tijdens de meting is vastgesteld dat rond de 35% van de onderzochte dieren lijdt aan oogwonden die veroorzaakt zijn door de oogkleppen van het hoofdstel. Er zal een plan worden gemaakt en een project worden opgezet om het oogprobleem aan te pakken, alsmede andere welzijnsproblemen die momenteel in kaart worden gebracht. Het oogklepproject zal naar verwachting van start gaan in juni 2019. In 2023 zal worden gemeten of de aanpak van het project duurzaam effectief is.

## Bijdrage Brooke-Nederland aan Brooke-India

Brooke-India heeft in het boekjaar 2018/2019 305.826 werkpaarden en ezels bereikt. Met bereik wordt bedoeld het aantal dieren dat gebruik heeft kunnen maken van de dienstverlening van Brooke. De werkzaamheden van Brooke-India richten zich met name op het verbeteren van bestaande lokale dienstverlening in gemeenschappen van paarden- en ezeleigenaren. Tevens wordt er gewerkt aan het vergroten van kennis op het gebied van dierenwelzijn van deze gemeenschappen.



Brooke-India werkt in 42 districten in de deelstaten Uttar Pradesh, Uttarakhand, Haryana, Delhi, Rajasthan, Maharashtra, Gujarat Himachal Pradesh, Jammu & Kashmir en Punjab. In deze districten worden paarden- en ezeleigenaren aangemoedigd om zich te verenigen in zogenaamde paardenwelzijn-groepen (Equine Welfare Groups). Deze groepen worden gekoppeld aan diverse overheidsprojecten in de landbouwsector.



Het werk van Brooke-India is gebaseerd op de volgende drie kerngebieden:

### 1. Lokale dienstverlening

In Indiase plattelandsgemeenten zijn weinig diergeneeskundige dienstverleners. Bestaande diergeneeskundige praktijken en dienstverleners richten zich voornamelijk op grootvee en pluimvee; niet op paarden en ezels. Paarden- en ezeleigenaren zijn voor diergeneeskundige hulp aangewezen op kwakzalvers, die traditionele en achterhaalde behandelmethodes hanteren.

Brooke-India heeft 3.347 voorlichtingssessies voor dienstverleners in het veld gehouden, en 846 op specifieke locaties in dorpen. Deze sessies voor dienstverleners, waaronder overheidsdierenartsen en diergeneeskundig assistenten, richten zich op het vergroten van kennis op het gebied van diergeneeskundige behandelingen en het diervriendelijk begeleiden van dieren die een behandeling moeten ondergaan.

Het doel van het vergroten van de kennis van dienstverleners is dat gemeenschappen paarden- en ezeleigenaren in de toekomst hun dier naar een dienstverlener kunnen brengen die beschikt over de basiskennis van paardenzorg.



Gedurende het boekjaar is 79% van de diergeneeskundige gevallen behandeld door lokale dienstverleners die zijn bijgeschoold door Brooke-India. In de gebieden waar geen dienstverleners aanwezig waren, hebben de Indiase Brooke-dierenartsen 17.574 paarden, ezels en muil dieren behandeld. Brooke-India heeft 163 eerste hulp-boxen uitgedeeld in dorpen. In de baksteenfabrieken zijn 1.745 eerstehulpboxen uitgedeeld.

In de tien bovengenoemde deelstaten heeft Brooke-India 1.894 bijeenkomsten georganiseerd voor de eigenaren van de apotheken die de medicijnen leveren voor dierenartsen en particuliere diereigenaren. Deze bijeenkomsten hebben als doel om de beschikbaarheid van medicijnen voor paarden in de apotheken te vergroten.

Brooke-India heeft in het boekjaar anti-tetanuserum toegediend bij 102.885 dieren, op initiatief van en in samenwerking met lokale gemeenschappen van paarden- en ezeleigenaren.



Omdat het in India ontbreekt aan goede opleidingen voor hoefsmiden, heeft Brooke-India voor hoefsmiden 2.768 trainingssessies georganiseerd in het veld en 352 trainingssessies op specifieke locaties in dorpen. Lokale overheidsinstanties van landbouwhuisdieren zijn bij de hoefsmidtraining betrokken en hebben 38 door Brooke bijgeschoolde hoefsmiden beloond met een officieel hoefsmidcertificaat.



## 2. Werken in en met gemeenschappen paarden- en ezeeigenaren.

De zorg voor paarden en ezels ligt in de eerste instantie bij de eigenaar en diens familie. Om de kennis van dierzorg te vergroten, heeft Brooke-India 11.169 kennismakingsbijeenkomsten georganiseerd. Op die manier zijn gedurende het jaar 431 nieuwe paardenwelzijnsgroepen opgericht. Deze groepen hebben zich vervolgens verenigd in 9 associaties, die zich gezamenlijk hebben ingezet om het onderwerp paardenwelzijn aan te kaarten bij de overheid.



De paardenwelzijnsgroepen hebben contact gemaakt met dorpen in de omgeving, waar ze door hen zelf gemengd goede kwaliteit diervoeder tegen een gunstig tarief verkopen aan de plaatselijke diereigenaren. Zij hebben er ook voor gezorgd dat er paddocks met zand zijn aangelegd; ze hebben actief deelgenomen aan het tetanus vaccinatieprogramma, en ze hebben samengewerkt met lokale veterinaire dienstverleners en hoefsmeden. De groepen zijn actief geweest op paardenmarkten, waar ze hun kennis hebben overgebracht op mede-paardeneigenaren. Een aantal van de 9 associaties hebben zich op districtsniveau gevormd tot 14 dierenwelzijns-federaties.

Omdat kinderen een belangrijke rol vervullen bij de verzorging van paarden en ezels, heeft Brooke-India 309 tekenwedstrijden georganiseerd, met als thema gezonde werkpaarden en -ezels.



In de baksteenfabrieken heeft Brooke-India, samen met de eigenaren van de werkdieren, gewerkt aan verbetering van de infrastructuur van de fabrieken. Er zijn 1.971 interactieve sessies georganiseerd met de eigenaren van baksteenfabrieken, de fabrieksdirecteuren en aannemers, om hen kennis bij te brengen over het belang van gezonde werkdieren. De eigenaren worden aangemoedigd om voorzieningen voor de werkdieren te treffen in hun fabrieken, zoals eerstehulpboxen, afdakjes op verschillende plekken op het terrein, en om ervoor te zorgen dat er dagelijks vers groenvoer en schoon water is voor de dieren.



### 3. “Advocacy”. Lobbywerk bij de overheid

Brooke-India's inspanningen op het gebied van lobbyen bij de overheid hebben ertoe geleid dat paarden zijn opgenomen in een verzekeringsprogramma van de overheid, het “Government Livestock Insurance scheme”. In het boekjaar hebben diereigenaren 9.823 paarden, ezels en muilezels verzekerd via dit programma, tegen een gesubsidieerd tarief.

Voorts hebben de inspanningen van Brooke-India op overheidsniveau ertoe geleid dat paardeneigenaren een hogere vergoeding krijgen wanneer hun paard, ezel of muilnier lijdt aan de ziekte “kwade droes”, een dodelijke en zeer besmettelijke ziekte. Het zieke dier wordt op last van de overheid ingeslapen. De vergoeding was 64 eurocent en is nu 320 euro. Deze campagne van Brooke heeft geleid tot bewustzijn van deze ziekte bij de “National and State Animal Husbandry Officials”. Vervolgens is Brooke-India betrokken bij een werkgroep van de overheid bij de ontwikkeling van een programma ter bestrijding van de ziekte kwade droes. De werkgroep heeft veel zorgpunten aan de orde gesteld, zoals verhoging van de compensatie van de eigenaren. Gedurende het boekjaar hebben 86 eigenaren compensatie ontvangen omdat hun dier aan de ziekte kwade droes leed en moest worden ingeslapen.

Brooke-India zet haar werkzaamheden met de overheid voort om de dierenwelzijnsvoorschriften van de OIE (oftewel de World Organisation for Animal Health) te implementeren. In dit kader zijn 1.468 kennismakingsbijeenkomsten gehouden met stafleden van overheids-dierenartsenpraktijken.

### Bijdrage Brooke-Nederland aan Brooke-Pakistan: hulpprogramma steenkolenmijnen in Khusab en Chakwal

Het werk in de steenkolenmijnen in de regio's Khusab en Chakwal is loodzwaar voor mens en dier. De steenkool wordt gedolven op een diepte van 900 tot 1800 meter. De werkezeltes dragen lasten op hun rug van 100 kilo. De hoge temperatuur en verstikkende atmosfeer ondergronds staan in schril contrast met de kou buiten in de winters. Hierdoor lijden de dieren aan ademhalingsproblemen, oververhitting en spierkrampen. Het gebrek aan vers drinkwater en voer leidt tot uitdroging, uitputting en ziektes.

Dankzij de inspanningen van de Brooke-medewerkers wordt het leven van werkezels in zo'n 200 kolenmijnen iets draaglijker. Het hulpprogramma richt zich op voorlichting aan de diereigenaren en bijscholing van plaatselijke dienstverleners zoals dierenartsen en hoefsmeden en daarnaast op lobbyen voor betere voorzieningen en een betere infrastructuur in de mijnen.

#### **Resultaat 1: lokale dienstverleners leveren betere diensten voor zieke en gewonde ezels**

Lokale dienstverleners zoals overheidsdierenartsen die actief zijn in de omgeving van de kolenmijnen zijn opgeleid om melkvee te behandelen, omdat melkvee meer waard is en de behandeling ervan dus meer oplevert dan het behandelen van paarden en ezels. De dienstverleners besteden dan ook geen aandacht aan de werkezels in de steenkolenmijnen.

Gedurende het boekjaar heeft het Brooke-team 213 trainingssessies gegeven aan lokale dienstverleners in het gebied rondom de steenkolenmijnen. Zij hebben bijscholing gehad over veel voorkomende ziektes bij paarden en ezels en de behandeling daarvan. De dienstverleners zijn uitgenodigd om de Brooke-voorlichtingssessies aan de eigenaren van steenkolen-ezels bij te wonen. Zo hebben ze kennisgemaakt met de problemen die de steenkolen-ezels hebben en ervaren hoe belangrijk de dieren zijn voor de arbeiders. Deze projecten hebben ertoe geleid dat lokale dienstverleners nu ook hulp bieden aan de ezels van de steenkolenmijnen.







Het Brooke team heeft instructiemappen gemaakt voor elke kolenmijn. De map bevat informatie voor ezel-eigenaren en arbeiders die met de dieren werken: wat ze moeten doen wanneer hun dier ziek is of gewond en welke dienstverlener ze kunnen bellen in geval van nood. Dit heeft tot gevolg gehad dat gedurende het jaar 1.439 noodgevallen zijn behandeld door door Brooke bijgeschoolde dienstverleners.

In het jaar heeft Brooke, in aanvulling op de distributie van eerstehulpboxen in de twee voorgaande jaren, nog 21 kolenmijnen voorzien van eerstehulpboxen. De ezeleigenaren hebben instructies gekregen voor het gebruik van de eerstehulpboxen en zij zullen, met hulp van de opzichters van de mijnen, ervoor zorgen dat de boxen goed bevoorrad blijven.

### **Resultaat 2: ezeleigenaren zorgen beter voor de dieren**

De medewerking en inzet van de arbeiders die ezels bezitten en overige arbeiders die met de dieren werken zijn van essentieel belang, ook om de lokale dienstverleners betrokken te houden.

Omdat het Brooke-team niet continu ter plaatse kan blijven om hulp te bieden, selecteert Brooke in elke kolenmijn een helper die leert om eerste hulp te verlenen aan de ezels in de mijn. De helpers zorgen ervoor dat de komst van de Brooke-dierenarts wordt aangekondigd bij de mijnwerkers; ook trommelen zij de werkers op om voorlichtingsbijeenkomsten bij te wonen. Eveneens geven zij voorlichting aan hun collega-mijnwerkers over een goede behandeling van de werkdieren. De hoop is dat zij erin zullen slagen om een mentaliteitsverandering te bewerkstelligen in de omgang met ezels. Daarom worden de helpers door Brooke-Pakistan "community change agents" genoemd.

De 15 "community change agents" die in het voorgaande boekjaar 2017/2018 zijn opgeleid en 26 nieuwe "agents" die in het boekjaar 2018/2019 zijn opgeleid hebben het Brooke-team enorm geholpen met het verspreiden van de boodschap over goede dierzorg.



Brooke heeft 551 voorlichtingssessies voor ezeleigenaren gehouden, om deze eigenaren bewust te maken van het belang van de goede gezondheid van hun werkdier. De sessies, met als onderwerpen water, goed voer, schone stallen en eenvoudige wondverzorging, zijn bijgewoond door 1.343 eigenaren. Verder zijn er acht wedstrijden georganiseerd in verschillende kolenmijnen waarbij de eigenaren van de best verzorgde ezels een beloning kregen.

### **Resultaat 3: eigenaren van kolenmijnen leveren een bijdrage aan de voorzieningen en diensten ten bate van de werkdieren in de mijnen**

De extreme hitte veroorzaakt uitdroging en oververhitting bij de dieren. Bij de aanleg van een mijn wordt geen rekening gehouden met faciliteiten en infrastructuur die goed zijn voor de werkdieren. De eigenaren van de kolenmijnen zo ver krijgen om rekening te houden met de dieren is een grote uitdaging voor Brooke. Pas wanneer de eigenaren, via voorlichtingssessies, duidelijk wordt gemaakt dat goede dierzorg belangrijk is en dat ook zij baat hebben bij gezonde werkdierkrachten, dringt het door. Brooke heeft in het boekjaar 2018/2019 64 van dergelijke bijeenkomsten georganiseerd. Dit heeft onder meer geresulteerd in de plaatsing van watertroggen in alle 200 kolenmijnen in het gebied.



Brooke zal haar lobby-activiteiten met de eigenaren van de kolenmijnen voortzetten, in samenwerking met lokale en landelijke overheden.



### Een praktijkvoorbeeld

Ihsan Rasool is een overheidsdierenarts die vijf jaar werkzaam is bij een veterinaire kliniek niet al te ver van de Choa Saidan kolenmijn. Voor de komst van Brooke bezocht Rasool de kolenmijnen zelden, omdat hij niet opgeleid was tot paardenarts, maar ook omdat de kolenmijn niet naast de deur ligt. Omdat Brooke het belangrijk vindt dat de werk-ezels in de kolenmijn toegang hebben tot goede diergeneeskundige hulp, zijn er verschillende vergaderingen gehouden met de lokale overheid, om aandacht te vragen voor de verwaarloosde dieren in de kolenmijnen en hun straatarme eigenaren. Deze vergaderingen hebben geleid tot een samenwerkingsovereenkomst tussen de lokale overheid en Brooke waarbij Brooke toestemming heeft gekregen om de veterinaire overheidskliniek in te richten voor dienstverlening aan de werkdieren in de kolenmijnen. Brooke heeft bijscholing gegeven aan de dierenartsen van de kliniek en heeft hen in contact gebracht met de diereigenaren van de kolenmijnen. Tegenwoordig bezoeken dierenartsen zoals Rasool de mijnen met regelmaat en leveren daar goede kwaliteit diensten tegen betaalbare tarieven.

## 4. De organisatie Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

### Bestuur

#### *Samenstelling*

Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter, een penningmeester en een secretaris. Er hebben in het boekjaar geen wijzigingen plaatsgevonden.

#### *Functioneren*

Het bestuur heeft in 2018/2019 zevenmaal vergaderd. Er hebben vier reguliere vergaderingen plaatsgevonden en een "joint board meeting" met het Egyptische bestuur. Daarnaast heeft er in mei 2018 een overleg plaatsgevonden tussen de bestuursvoorzitters van Brooke-Nederland, Brooke-Egypte en Brooke-Engeland. Voorts hebben de voorzitter, penningmeester, secretaris en directeur Brooke-Nederland vertegenwoordigd op een vergadering met bestuurs- en directiedelegatie van Brooke-Engeland in Londen in november 2018. Het bestuur heeft gedurende het boekjaar veelvuldig telefonisch en schriftelijk overleg gepleegd.

### Staf en kantoor

De staf bestaat ultimo boekjaar uit twee fulltime medewerkers en een 0,3 fte medewerker.



### Comité van Aanbeveling

Ons Comité van Aanbeveling bestaat uit de prominente Nederlanders Martin Gaus (goodwill ambassadeur), Mensje van Keulen, Yvonne Kroonenberg, Tineke Bartels, Anky van Grunsven en Huub Stapel. Waar en wanneer mogelijk brengen de leden van het Comité van Aanbeveling en de ambassadeurs het werk van Brooke onder de aandacht van het grote publiek.

Academy Bartels, de befaamde dressuurstal en hippisch evenementenbureau, heeft Brooke ook dit jaar weer een prominente, gesponsorde plaats gegeven op 'Horse Event' in Deurne. In een prachtig online artikel gepubliceerd op hun eigen website en Facebookpagina besteedde Academy Bartels uitgebreid aandacht aan Brooke en Tineke Bartels' toewijding aan onze organisatie.



Brooke is de leden van het Comité van Aanbeveling en de ambassadeurs zeer dankbaar voor de wijze waarop ze zich inzetten, elk vanuit eigen betrokkenheid.

### Vrijwilligers

Een aantal activiteiten van Brooke is uitsluitend mogelijk dankzij de inzet van vrijwilligers. Hun hulp is voor ons letterlijk onbetaalbaar en komt direct ten goede aan het goede doel, de zorg voor werkpaarden en ezels in de werkgebieden van Brooke. Onze vrijwilligers zijn bijzonder trouw en velen blijven hun activiteiten voortzetten.

Vrijwilligersfamilie Vink zet zich al sinds het jaar 2000 bij pr-evenementen in voor Brooke. Inmiddels horen ze onverbreekelijk bij het team van Brooke-Nederland.

De familie Vink, Ancilla de Rover, Winford van Deursen, Henk Polman, Ria Juffermans, Fem en Rob Groen zijn we dankbaar voor het bemannen van de Brooke-stand op diverse evenementen, zoals *Horse Event* en *Equiday*.





## 5. Brooke in de media

Brooke Hospital for Animals Nederland geeft gratis hulp aan verwaarloosde, zieke en gewonde werkpaarden en -ezels met name in Egypte. In Egypte leven naar schatting 1,7 miljoen werkpaarden en -ezels, waarvan een groot deel onder zeer slechte omstandigheden. Het werk van de Brooke-dierenartsen en voorlichtingsmedewerkers voor de werkdieren moet doorgaan, en dus blijft de behoefte bestaan aan financiële ondersteuning uit een ver land als Nederland. Brooke-Nederland heeft zich in ook het boekjaar 2018/2019 ingespannen om de activiteiten in het veld via zoveel mogelijk mediakanalen naar buiten te brengen.

In 1994 is Brooke-Nederland opgericht. Vanaf het begin heeft Brooke-Nederland de aandacht gevraagd voor 'het werkdier in de derde wereld'. Deze dieren moeten zwoegen, ze lijden aan ziektes, ondervoeding en uitputting. De paarden, ezels en muilieren zijn de enige bron van inkomsten voor hun straatarme eigenaren, die niet weten hoe ze met dieren moeten omgaan. Brooke-Nederland heeft deze boodschap neergelegd bij het Nederlandse publiek, en steun gevraagd. Met deze boodschap was Brooke een pionier in Nederland.

Brooke-Nederland blijft deze doelstellingen uitdragen, via televisie-uitzendingen, reclamespots, verhalen in Brooke Nieuws en de Brooke Juniorclub, advertenties en editorials in de pers, en via social media.

Brooke streeft ernaar om het leed van werkdieren in de derde wereld te plaatsen in een bredere context, waarin ook aandacht wordt gevraagd voor de armoede en de onwetendheid van de bevolking.

### Televisie en radio

In april en december 2018 en in maart 2019 is onze spot "*Brooke ziet ze; Brooke hoort ze; Brooke helpt ze*" over Brooke-Egypte uitgezonden op nationale televisie. Diverse bestaande spots over het werk van Brooke-Egypte zijn uitgezonden bij lokale zenders.

### Internet/social media

Voor wat betreft onze website en sociale mediakanalen maken wij gebruik van synergie tussen de verschillende uitingen van Brooke op televisie, in de geschreven pers, op internet en via onze sociale media. Hoe breder het platform, des te meer mensen we bereiken, ook buiten onze eigen achterban. Ook lenen sociale media zich uitstekend om de wervingsacties van vrijwilligers en actieve donateurs voor het voetlicht te brengen.

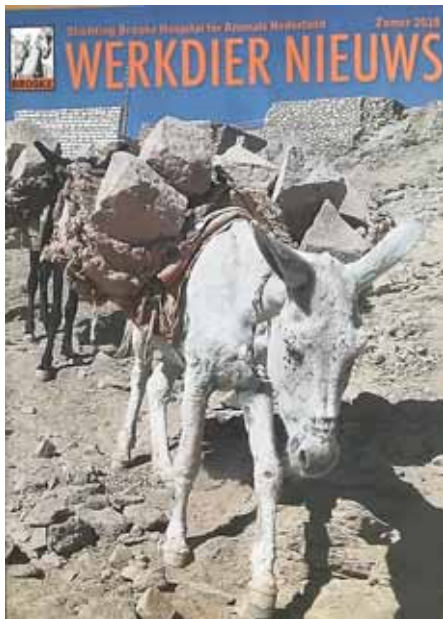
Gedurende het boekjaar hebben wij van bestaand filmmateriaal een paar korte filmclips gemaakt die gedurende het boekjaar zijn vertoond via onze website en sociale mediakanalen.

### Geschreven pers

In de verschillende dagbladen en tijdschriften hebben we betaalde advertenties geplaatst, die gekoppeld waren aan extra gratis advertenties.



## 6. Relaties met donateurs



Brooke-Nederland publiceert tweemaal per jaar “Werkdier Nieuws”, een acht pagina's tellende nieuwsbrief. De basisteksten en fotoreportages worden aangeleverd door de Brooke-medewerkers in het veld. Hiermee krijgen de donateurs een direct beeld van de wijze waarop hun donaties worden besteed.

Op de laatste pagina van de nieuwsbrief worden de initiatieven en activiteiten vermeld die door particulieren en organisaties zijn ontwikkeld om financiële steun voor Brooke te werven of om promotie te maken. Ook dit jaar zijn er weer mooie en verrassende initiatieven ontplooid en hebben we weer talrijke huwelijks- en verjaardagsgiften en donaties van maneges en dierenartsenpraktijken mogen ontvangen.

Voor onze juniorleden, “De Brookies”, wordt een nieuwsbrief gepubliceerd, die een aangepaste versie is van de ‘volwassen nieuwsbrief’. De juniornieuwsbrief leidt tot veel acties en spreekbeurten, van juniorleden en schoolklassen.

Ter zake van rechtstreekse donateurcontacten ontvangt Brooke jaarlijks zo'n 9.000 e-mails en brieven. Er wordt naar gestreefd om binnen één week een antwoord te sturen. In het boekjaar is deze doelstelling gerealiseerd.

Klachten worden volgens onze klachtenprocedure afgehandeld.

Het jaarverslag wordt na goedkeuring integraal op de website geplaatst.



## 7. Toezicht op de financiën

Brooke-Nederland volgt de voorschriften van het Centraal Bureau Fondsenwerving, waarin de RJ 650 ter zake van financiële verslaglegging is opgenomen. De gedragscode Wijffels wordt vrijwillig gevolgd. De statuten, het huishoudelijk reglement en het Treasury Statuut van Brooke-Nederland geven specifieke regels voor het financiële beleid, en voor de financiële verantwoordelijkheden en taken van het bestuur en de directie.

### Intern toezicht

Tijdens de bestuursvergaderingen wordt als vast agendapunt de financiële situatie besproken en genotuleerd, eveneens in relatie tot het budget.

### Extern toezicht

De boekhouding is uitbesteed aan Jac's den Boer & Vink bv, die gespecialiseerd is in de administratie van non-profitorganisaties. De facto fungeren zij als een extern toezichthouder op de dagelijkse financiën. De accountantscontrole en goedkeuring van de jaarstukken wordt uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Als keurmerkhouder valt Brooke-Nederland onder het controlerend toezicht van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF).

N.B. In het boekjaar bedroegen de kosten van bovengenoemde externe toezichtcontrole circa 2,0% van de totale baten.





## 8. Resultaten

### Realisatie/afwijking van planning

	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Planning 2018/2019</u>
Aantal nieuwe donateurs	750	1.600
Totaal baten	€ 2.476.430	€ 1.771.700
Donaties aan de kliniekcentra en projectmatige lasten	€ 1.284.766 *	€ 1.335.000

\* Dit boekjaar is € 1.284.766 overgemaakt naar de kliniekcentra tegenover een budget van € 1.335.000. De belangrijkste reden voor dit verschil is het feit dat de geplande bouw van de nieuwe kliniek in Luxor is doorgeschoven naar het volgende boekjaar.

### Verkorte staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
	€	€
<b>Baten</b>		
Totaal baten	<u><u>2.476.430</u></u>	<u><u>2.532.988</u></u>
<b>Lasten</b>		
Besteed aan doelstelling	1.560.183	1.480.933
Werving baten	91.985	76.848
Beheer en administratie	<u>68.976</u>	<u>60.727</u>
Totaal lasten	<u><u>1.721.144</u></u>	<u><u>1.618.508</u></u>
Diverse baten en lasten	0	-1.446
Saldo financiële baten en lasten	<u>-13.848</u>	<u>-10.345</u>
<b>Saldo van baten en lasten</b>	<u><u>741.438</u></u>	<u><u>902.689</u></u>

### 8.1 Bijdrage aan kliniekcentra in Egypte, Pakistan en India

Brooke-Nederland heeft € 1.249.766 rechtstreeks overgemaakt naar de kliniekcentra in Egypte. Daarnaast is er € 35.000 overgemaakt naar onze eigen, separate bankrekening van Brooke Action for Working Horses and Donkeys te Londen. Van daaruit is een bedrag van € 20.000 gedistribueerd ten behoeve van het werk van Brooke-Pakistan in de steenkolenmijnen en € 15.000 voor de werkzaamheden van Brooke-India. Een overzicht van de activiteiten in de bovengenoemde landen is gegeven onder punt 3 van het bestuursverslag.



## 8.2 Geormerkte donaties

In het boekjaar heeft Brooke-Nederland in totaal € 86.264 aan geormerkte donaties ontvangen ten behoeve van specifieke projecten in Egypte. In het boekjaar 2018/2019 zijn de geormerkte donaties overgemaakt naar Egypte en betreffen € 20.000 voor Dr. Ameens Team (voorheen Dr. Mina's Team), € 10.000 voor Dr. Walid's Team en Dr. Abeds Team en € 56.264 voor Brooke-Egypte algemeen.

## **9. Financieel beleid**

### 9.1 Vermogensbeleid

Het vermogen bestaat uit reserves en fondsen. Wanneer door een derde aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is gegeven, wordt dit deel aangemerkt als een bestemmingsfonds. Wanneer niet een derde, maar het bestuur een bestemming aan de middelen heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve.

Conform de 'Richtlijn Financieel beheer Goede Doelen' vormt het bestuur van Brooke uitsluitend reserves met het beschikbare vermogen met een vooraf bepaalde doelstelling of voor de continuïteit van steun aan de doelstellingen. In 2018/2019 is er een positief saldo van baten en lasten. Daardoor is het totale vermogen van de stichting toegenomen. In de begroting 2019/2020 is een intering op het vermogen geprognoseerd. In de voorgaande boekjaren is het vermogen met name vanwege de koersval van het Egyptische pond (EGP) toegenomen. Het vermogen vormt momenteel een veiligheidsbuffer om in continuïteit te kunnen voldoen aan onze doelstellingen, ook als het volatiele EGP een scherpe stijging gaat vertonen. De reserves en fondsen van de stichting zijn op de volgende wijze vastgesteld:

#### Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve heeft tot doel de werkzaamheden van Brooke-Nederland voor enige tijd te waarborgen. Brooke-Nederland houdt een continuïteitsreserve aan die gelijk is aan de operationele kosten van de werkorganisatie van anderhalf jaar. Het bestuur heeft de continuïteitsreserve conform vastgesteld op € 476.000.

#### Bestemmingsreserve projecten Egypte

Met het oog op toekomstige projecten in Egypte heeft het bestuur in het boekjaar 2011/2012 besloten een bestemmingsreserve van € 600.000 te vormen.

#### Bestemmingsreserve fondsenwerving

In het boekjaar 2011/2012 is er een bestemmingsreserve fondsenwerving gevormd ter grootte van € 95.000 voor het maken van diverse documentaires over Brooke-India, Brooke-Pakistan en Brooke-Egypte om fondsen te werven. De kosten ad € 54.135 voor de in 2013 gemaakte, maar nooit uitgezonden, documentaire over Brooke-India zijn dit boekjaar ten laste gebracht van de bestemmingsreserve fondsenwerving gezien de aard van deze kosten. Het bestuur heeft besloten het overige deel van de bestemmingsreserve via de resultaatbestemming vrij te laten vallen ten gunste van de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra, aangezien de verwachting is dat de beschikbare middelen niet meer conform het oorspronkelijke plan zullen worden besteed.





### Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra

Het bestuur heeft vastgesteld dat de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra wordt ingezet voor het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in landen als Egypte, India en Pakistan. Per einde boekjaar bedraagt de reserve € 6.264.113. In de komende jaren zal naar verwachting ingeteerd worden op deze reserve.

### 9.2 Verantwoord financieel beheer

Het gedrag ter zake van beheer en beschikking over de financiën van de stichting is vastgelegd in een Treasury Statuut (vastgesteld 27 juni 2014). Gezien de beleggingsrisico's die verbonden zijn aan aandelen en obligaties, is het bestuur van mening dat liquide middelen uitsluitend aangehouden moeten worden in de vorm van spaartegoeden. De resultaten op de spaartegoeden in het verslagjaar en de vier voorgaande jaren zijn opgenomen in onderstaand meerjarenoverzicht:

- 2014/2015: € 29.531
- 2015/2016: € 28.941
- 2016/2017: € 12.549
- 2017/2018: € 5.452
- 2018/2019: € 1.662

Er is een afname van de resultaten uit de spaartegoeden in het huidige boekjaar ten opzichte van vorig boekjaar. Dat is te verklaren door de verdere verlaging van de rentestanden gedurende het boekjaar door de banken op de diverse bankrekeningen.

### 9.3 Bijzondere gebeurtenissen gedurende het boekjaar

Er hebben zich gedurende het boekjaar geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan die de verwachtingen in de jaarrekening hebben beïnvloed.

## **10. Vooruitzichten 2019/2020**

Het voortdurend bewaken van onze organisatiestructuur en de operationele activiteiten volgens de richtlijnen die gesteld zijn voor charitatieve organisaties blijft een van onze belangrijkste beleidspunten. Goed bestuur is gebaseerd op transparantie, efficiency, effectiviteit en het nemen van verantwoordelijkheid voor het gevoerde beleid. De toezichthoudende taak van Brooke-Nederland die betrekking heeft op de Egyptische Brooke-organisatie drukt zwaar op de staf van Brooke-Nederland. Uitbreiding van de staf is wenselijk. De trend dat het voor goeddoelenorganisaties steeds moeilijker wordt om nieuwe donateurs te werven blijft zich voortzetten. Dit vergt van onze stichting meer inspanning en grotere creativiteit in het traject van promotie en werving, met de nadruk op zichtbaarheid in de media, inclusief sociale media. De Brooke-hulpverleners - dierenartsen, dierverzorgers en voorlichtingsmedewerkers - zetten zich dagelijks in voor de verbetering van het welzijn van werkdieren en hun straatarme eigenaren. Het doel van Brooke-Nederland blijft om een maximale bijdrage te leveren aan dit goede werk. Wij verwachten dat de financiële situatie van Brooke Hospital for Animals Nederland zich zal stabiliseren op het huidige niveau.



## 11. Begroting 2019/2020

	<u>Begroting 2019/2020</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>
	€	€
<b>BATEN</b>		
Baten van particulieren	1.630.000	1.998.735
Baten van bedrijven	66.000	66.087
Contributie Brooke-UK	305.000	351.453
Baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>59.000</u>	<u>59.026</u>
Som van de geworven baten	2.060.000	2.475.301
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	<u>-500</u>	<u>1.129</u>
Totaal baten	<u><u>2.059.500</u></u>	<u><u>2.476.430</u></u>
<b>LASTEN</b>		
<i>Besteed aan doelstelling</i>		
- Voorlichting/bewustmaking	259.815	152.236
- Donaties aan de kliniekcentra	<u>1.772.383</u>	<u>1.407.947</u>
Totaal besteed aan doelstelling	<u>2.032.198</u>	<u>1.560.183</u>
<i>Werving baten</i>		
- Wervingskosten	<u>170.708</u>	<u>91.985</u>
<i>Beheer en administratie</i>		
- Kosten beheer en administratie	<u>150.265</u>	<u>68.976</u>
Totaal lasten	<u><u>2.353.171</u></u>	<u><u>1.721.144</u></u>
Diverse baten en lasten	0	0
Saldo voor financiële baten en lasten	-293.671	755.286
Saldo financiële baten en lasten	<u>-14.000</u>	<u>-13.848</u>
<b>SALDO VAN BATEN EN LASTEN</b>	<u><u>-307.671</u></u>	<u><u>741.438</u></u>



	<u>Begroting</u> <u>2019/2020</u>	<u>Realisatie</u> <u>2018/2019</u>
	€	€
<i>Bestemming saldo 2019/2020</i>		
Toevoeging/onttrekking aan:		
- Continuïteitsreserve	0	56.000
- Bestemmingsreserve projecten Egypte	0	0
- Bestemmingsreserve fondsenwerving	0	-95.000
- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra	<u>-307.671</u>	<u>780.438</u>
Totaal	<u><u>-307.671</u></u>	<u><u>741.438</u></u>

In het tweede deel van dit document is de jaarrekening bestaande uit de balans, de staat van baten en lasten, het kasstroomoverzicht, de algemene toelichting, de toelichting op de balans, de toelichting op de staat van baten en lasten en de kengetallen opgenomen.

Amsterdam, 13 augustus 2019

*Bestuur*

mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter  
 drs. M. Bankert RA, penningmeester  
 drs. L.E. van Gaalen, secretaris  
 R.J. Nuberg, bestuurslid  
 drs. M.J.J.O. Lashley, bestuurslid

*Directie*

drs. G.T. Tolud, directeur



## Bijlage 1: persoonlijke gegevens directie en bestuur

### Directie

#### Mevrouw drs. G.T. Tolud

Werkzaam als directeur van Brooke Hospital for Animals Nederland sinds 2000. Verbonden aan de stichting sinds 1994.

Het salaris van de directeur blijft binnen de in de *Goede Doelen Nederland*-Richtlijn Beloning van Directeuren gestelde normbedragen.

### Bestuur (per einde boekjaar, 31 maart 2019)

#### De heer mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter

##### Hoofdfunctie:

- Partner bij Brabers Corporate Counsel te Den Haag

##### Nevenfuncties:

- Voorzitter bestuur Stichting Onderlinge Studenten Steun Kriterion te Amsterdam
- Directielid SMART Estate te Amsterdam
- Lid Raad van Toezicht Stichting PAKT
- Secretaris/penningmeester van Stichting Paard - Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD)
- Penningmeester Stichting Geborgde Dierenarts
- Directeur van de vereniging van fabrikanten en importeurs van diergeneesmiddelen in Nederland (FIDIN)
- Voorzitter Stichting Preventel
- Voorzitter Vereniging Farma en Recht

#### Mevrouw drs. M. Bankert RA, penningmeester

##### Hoofdfunctie:

- Directeur-eigenaar BRID B.V.

##### Nevenfunctie:

- Lid audit-committee Raad van Toezicht Stichting Onderlinge Studenten Steun Kriterion te Amsterdam

#### Mevrouw drs. L.E. van Gaalen, secretaris

##### Hoofdfunctie:

- Programmasecretaris bij ZonMw te Den Haag

#### De heer R.J. Nuberg, bestuurslid

##### Hoofdfunctie:

- Gepensioneerd pensioenconsultant bij Van der Lee & Van Weelden Financieel Adviseurs



Mevrouw drs. M.J.J.O. Lashley, bestuurslid

Hoofdfunctie:

- Erkend paardenarts; eigenaar Sport Horse Health Plan

Nevenfuncties:

- Course Manager Focus on the Equine Spine
- Hoofdredacteur "Paardenarts.nl"

## Bijlage 2: verantwoordingsverklaring

Brooke-Nederland werft fondsen voor haar doelstelling: het verstrekken van gratis diergeneeskundige hulp aan werkpaarden, werkezels, alsook het geven van voorlichting/training ter zake van dierenwelzijn in derde wereldlanden. Het grootste gedeelte van de doelbesteding wordt door Brooke-Nederland rechtstreeks overgemaakt naar Brooke-Egypte. Deze organisatie besteedt de gelden overeenkomstig de doelstelling en Brooke-Nederland houdt toezicht op deze besteding. Een kleiner gedeelte van de doelbesteding wordt via Brooke-Engeland en onder verantwoordelijkheid van Brooke-Engeland overgemaakt naar de Brooke-organisaties in India en Pakistan. Brooke-Engeland houdt toezicht op deze bestedingen.

De organisatorische structuur van Brooke-Nederland is als volgt:

- een onbezoldigd bestuur;
- een bezoldigde staf onder leiding van een directeur.

Het beleid wordt vastgesteld door het bestuur en uitgevoerd door de staf onder leiding van de directeur.

Bovenstaande structuur, taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in artikel 5 t/m 11 van de Statuten en artikel 10 van het Huishoudelijk Reglement.



### 1. Intern toezicht; bestuurlijke en uitvoerende taken

Brooke-Nederland is een kleine organisatie waarin bestuurlijke en toezichhoudende functies worden gecombineerd. Daarom zijn heldere afspraken gemaakt, en schriftelijk vastgelegd, over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokkenen. Een en ander ook overeenkomstig de daartoe strekkende aanbevelingen van het CBF.



Het bestuur is actief betrokken bij de totstandkoming van het door de directeur en staf voorgestelde beleidsplan, dat vervolgens door de staf wordt uitgevoerd onder toezicht van hetzelfde bestuur. Dit toezicht wordt geborgd door periodieke bestuursvergaderingen waarin beleidsafwijkingen punctueel aan de orde komen en zorgvuldig worden genoteerd.

Betalingen worden verricht volgens een protocol, waarin is vastgelegd dat:

- de bevoegdheid van de directeur beperkt is tot budgettair goedgekeurde uitgaven, met een maximumbedrag per betalingstransactie (€ 500.000 in 2018/2019);
- de gezamenlijke bevoegdheid van de voorzitter en de penningmeester beperkt is tot budgettair goedgekeurde betalingen die de individuele betalingsbevoegdheid van de directeur overschrijden, met een onbeperkt maximum;
- extrabudgettaire uitgaven goedkeuring vereisen van het bestuur.

Het gedrag ter zake van beheer en beschikkingen over de financiën van de stichting is vastgelegd in een Treasury Statuut (vastgesteld 27 juni 2014).



## 2. Extern toezicht

De financiële administratie wordt gevoerd door Jac's den Boer & Vink bv en eenmaal per jaar door de onafhankelijke accountant (PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.) gecontroleerd.

## 3. Samenstelling bestuur

Het bestuur wordt samengesteld door coöptatie. Hierbij wordt de aandacht gericht op de gewenste deskundigheden in de algemene bestuurssamenstelling: bestuurlijk, financieel/fiscaal, ICT, juridisch, marketing/pr, het doelgebied van de organisatie in ruime zin (ontwikkelingshulp, dierenhulp). Maar het belangrijkste is: wijsheid, betrokkenheid en de bereidheid zich in te zetten voor het doel.

Het huidige bestuur bestaat uit vijf personen. In het bestuur zijn de volgende deskundigheden aanwezig: bestuurlijk, juridisch, financieel, pensioen en diergeneeskunde.



#### 4. Evaluatie functioneren bestuur, staf en organisatie

Het bestuur vergadert minstens zes keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen komen beleidsdoelstellingen, beleidsafwijkingen en klachten aan de orde. Tijdens de vergadering wordt een financieel overzicht gepresenteerd, waaraan een evaluatie wordt verbonden.

Bovendien overlegt de directeur ad hoc met voorzitter en/of secretaris en/of penningmeester indien de dagelijkse gang van zaken daartoe aanleiding geeft.

Bestuur en staf stellen zich regelmatig de vraag: doen wij het goed, en doen wij het goed genoeg voor de werkdieren en hun eigenaren.

Het bestuur evalueert zichzelf jaarlijks; de directeur van de organisatie wordt eenmaal per jaar geëvalueerd.

Onder verantwoordelijkheid van de directeur wordt het functioneren van de staf eenmaal per jaar besproken en schriftelijk vastgelegd. Van dit document krijgt de medewerker een kopie.

Een op maat gemaakte databaserapportage geeft de staf dagelijks up-to-date inzicht in de status van donateursbestand en inkomsten.

Elk jaar wordt onder verantwoordelijkheid van het bestuur een driejarenplan opgesteld. In dit plan, en met name bij de totstandkoming, worden de resultaten alsook de gang van zaken in het afgelopen jaar geëvalueerd, en de doelstellingen voor de komende drie jaar geformuleerd.

#### 5. Effectief en efficiënt

Brooke-Nederland opereert kostenbewust en is naar eigen mening zowel effectief als efficiënt. De inkomsten op donaties en nalatenschappen waren € 2.475.301 in 2018/2019. Dit resultaat wordt gegenereerd en wordt beheerd door een bezoldigde staf (3 medewerkers in 2018/2019 = 2,3 fte).

Ter zake van de besteding van de Nederlandse fondsen in de kliniekcentra wordt verwezen naar de bestedingsverklaring in dit verslag (pagina 52).

Het bestuur stelt jaarlijks vast waaraan de geworven gelden moeten worden besteed. In het boekjaar 2018/2019 zijn de volgende bedragen besteed aan de kliniekcentra:

*Rechtstreeks:*

- Egypte	€ 1.249.766
----------	-------------

*Via Brooke-Engeland:*

- Pakistan, algemeen	€ 20.000
- India, algemeen	€ 15.000

Totaal overgemaakt aan kliniekcentra:	<u>€ 1.284.766</u>
---------------------------------------	--------------------

Aandeel in percentages:

Egypte:	97,3 %
Pakistan:	1,5 %
India:	1,2 %



## 6. Relaties met belanghebbenden

Brooke-Nederland publiceert tweemaal per jaar een nieuwsbrief waarin informatie wordt verschaft over de activiteiten in het werkgebied. Foto- en tekstmateriaal zijn afkomstig van de Brooke-medewerkers die werken in het veld, waardoor een actueel en reëel beeld wordt gegeven van de activiteiten.

Op onze website wordt ons volledige jaarverslag gepubliceerd. In onze nieuwsbrief wordt naar deze publicatie verwezen. Bovendien is ons jaarverslag op aanvraag verkrijgbaar. Op deze wijze worden zowel de donateurs, schenkers en sponsors, alsook de in Brooke geïnteresseerden in staat gesteld volledig kennis te nemen van de gang van zaken bij Brooke-Nederland.

Er wordt naar gestreefd dat iedereen die Brooke-Nederland schriftelijk of mondeling benadert binnen één week een reactie krijgt. Momenteel bedraagt het aantal ontvangen e-mails en brieven ongeveer 9.000 per jaar. Een toename van dit aantal zal de doelstelling van 'antwoord binnen één week' onder druk zetten.

Op klachten wordt onmiddellijk gereageerd. Afhandeling geschiedt volgens de regels van het separate protocol 'Klachtenprocedure'. Binnengekomen klachten en behandeling daarvan is een vast agendapunt van alle bestuursvergaderingen.

Bij de verschaffing van informatie en het werven van fondsen voor het statutaire doel worden de volgende regels, die zijn vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement van de stichting, gerespecteerd. "Degene tot wie de informatie of de werving zich richt mag op generlei wijze worden misleid ten aanzien van het doel van de stichting en de wijze waarop dit doel wordt nagestreefd. Verder dienen de manifestaties van de stichting in overeenstemming te zijn met de waarheid en de geldende normen van goede smaak en fatsoen. Met name wordt iedere vorm van pressie vermeden".







## 7. Omgaan met risico's

Ons risicomanagement is met name gericht op risico's die een nadelig effect kunnen hebben op de fondsenwerving en de fondsenbesteding. Daarnaast onderkennen we ook operationele risico's. De risico's en daarbij behorende controlemaatregelen zijn gedetailleerd beschreven in ons beleidsplan. De operationele staf bewaakt de risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering en rapporteert hierover aan het bestuur. Afhankelijk van de mate van de urgentie wordt gereageerd na consultatie met bestuursleden en/of ons gehele bestuur.

De achterban van een liefdadigheidsorganisatie zoals de onze bestaat vooral uit emotioneel betrokkenen. De belangrijkste bedreigingen voor een liefdadigheidsorganisatie zijn verlies van geloofwaardigheid en verlies van publieksaandacht. In beide gevallen staat het voortbestaan van de organisatie op het spel. Daarom staan behoud van geloofwaardigheid en behoud van publieksaandacht centraal in het totale beleid van onze stichting. In feite zijn alle risico's te herleiden tot deze twee punten.

### *Fondsenwervingsrisico's*

Onder fondsenwervingsrisico's moet worden begrepen datgene wat afbreuk doet aan de bereidheid van het publiek en de achterban om te doneren.

- Reputatieschade.  
Een eerste en algemeen risico is reputatieschade: al datgene wat de organisatie op negatieve wijze in opspraak brengt. Hieronder valt ook reputatieschade die betrekking heeft op de hele sector goede doelen, veroorzaakt door agressieve fondsenwerving door organisaties die doorgaans niet erkend zijn door het CBF.  
De belangrijkste bescherming is de kracht van de in 25 jaar zelf opgebouwde reputatie en goodwill en dat we een CBF-erkende goede doelenorganisatie zijn.
- Doelstelling onvoldoende bekend of onvoldoende begrepen.  
Actie: wij herhalen onze doelstelling in al onze publicitaire uitingen en in onze uitingen koppelen wij al onze werkzaamheden in het veld aan onze doelstelling.
- Twijfel aan de goede besteding van donateursgelden.  
Actie: wij geven heldere informatie in ons jaarverslag over de besteding en het toezicht op de besteding middels gespecificeerde interne en externe controles.  
De fondsen worden rechtstreeks besteed; wij hebben eigen mensen in het veld. In geval van twijfel verwijzen wij rechtstreeks naar onze eigen mensen in het veld, wat ze doen en wat het kost.
- Brooke-Engeland kan besluiten om de huidige bijdrage stop te zetten.  
Actie: er vindt regelmatig overleg plaats over continuering van de steun.
- Concurrentie van organisaties met een soortgelijke doelstelling die leidt tot verwarring van identiteit onder de achterban en het publiek.  
Acties: onszelf nadrukkelijk onderscheidend profileren in promotie en publiciteit.

### *Bestedingsrisico's*

Hieronder wordt verstaan bestedingen of bestedingspatronen die afwijken van de doelstelling en/of die onrechtmatig dan wel ondoelmatig zijn. Uiteraard is dit een essentieel punt in de fondsenwervingsrisico's.

- Het grootste risico ligt bij de kostenposten die als ondoelmatig (kunnen) worden gekwalificeerd.  
Actie: met een vaste staf van slechts drie medewerkers is Brooke-Nederland een organisatie die extreem kostenbewust opereert. Kostenbewaking is een hoeksteen van het beleid.  
Binnen de afgesproken verantwoordelijkheden ziet Brooke-Nederland erop toe dat de donateursgelden optimaal effectief en efficiënt worden besteed door de ontvangende entiteiten.
- Donateursgeld besteden aan projecten die geen draagvlak hebben bij de achterban.  
Actie: we blijven uitgaan van onze doelstelling en we houden de vinger aan de pols bij de achterban.



### *Operationele risico's*

Onder operationele risico's rekenen wij de risico's die voortvloeien uit incidentele veranderingen in de omgeving, de geldstroom en de doelstelling.

- Bij zich plotseling wijzigende omstandigheden kan de organisatie in personeelsproblemen komen. Wij zijn een kleine, multifunctioneel ingerichte organisatie die opgewassen is tegen de gegeven situatie. Waar nodig wordt functiescheiding gehanteerd, bijvoorbeeld bij betalingsopdrachten.  
*Actie:* uitbreiding van de organisatie wordt overwogen.
- Kostenstijging vanwege afgedwongen bureaucratie.  
*Actie:* wij volgen de ontwikkelingen nauwgezet en kritisch en willen telkens de optie openhouden niet mee te doen.
- De liefdadigheidssector is onderworpen aan trends en modegrillen die mogelijk leiden tot kostenverhoging, verlies van doelgerichtheid en isomorfe doelstellingen. Impactmeting, "theories of change", "empowerment" worden soms belangrijker dan de primaire doelstelling van de organisatie. Met name eerstelijns hulporganisaties kunnen hierin verdrinken.  
*Actie:* onze stichting blijft zichzelf.
- Fluctuerende wisselkoersen tussen de euro en de valuta van de landen waar wij actief zijn.  
*Actie:* wij geven nadrukkelijke indicaties aan de ontvangende entiteiten van de jaarlijks maximaal te ontvangen bedragen in euro's.

Wanneer zich uitzonderlijke situaties aandienen, wordt steeds een risicoanalyse gemaakt.

### *Financiële instrumenten en risicobeheer*

In 2018/2019 hebben enkele investeringen plaatsgevonden in de beveiliging van het pand. Daarnaast hebben er enkele desinvesteringen plaatsgevonden van activa die buiten gebruik zijn gesteld (in verband met vervanging van het alarmsysteem). Zie voor een verdere toelichting van de specifieke bedragen pagina 44.

Brooke financiert haar activiteiten uit ontvangen donaties, nalatenschappen en schenkingen van particuliere en zakelijke donateurs en bijdragen van andere non-profit organisaties en de bijdrage van Brooke-UK. Er wordt geen gebruik gemaakt van vormen van externe financiering.

Brooke gebruikt financiële instrumenten zoals cash en crediteuren. De boekwaarde daarvan is vrijwel gelijk aan de reële waarde.

Brooke gebruikt geen afgeleide financiële instrumenten. Het management is op de hoogte van de valuta-, prijs-, krediet-, rente-, cashflow- en liquiditeitsrisico's en heeft regelmatig overleg met verschillende adviseurs over risicobeheer. Het risicobeheerbeleid wordt verder ondersteund door de verschillende controlesystemen die garanderen dat de stichting het risico beheerst. Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste risico's:

- *Valutarisico*  
Wij opereren in een internationale omgeving. Het valutarisico voor Brooke bestaat grotendeels uit financiële transacties in andere valuta dan de rapportagevaluta (euro's). Dit komt vooral voor bij overmakingen van de kwartaalbedragen naar Brooke-Egypte. Het management heeft vastgesteld dat de kosten voor het afdekken (hedgen) van deze valutarisico's niet opweegt tegen de voordelen.
- *Prijrisico*  
Wij beleggen de tijdelijke kassaldi niet. Daarom heeft Brooke geen prijrisico.
- *Kredietrisico*  
Brooke heeft geen significante concentraties van kredietrisico.
- *Rente, kasstroom en liquiditeitsrisico*  
Brooke loopt renterisico op rentedragend contant geld. Dit zijn de rentedragende rekeningen bij de ABN AMRO en de ING. Periodiek wordt de hoogte van de rente op de rekeningen beoordeeld en naar mogelijke alternatieven gekeken. De liquiditeitsbehoefte wordt door veel factoren beïnvloed. Hoewel de geldmiddelen en kasequivalenten van tijd tot tijd fluctueren, zijn wij van mening dat de kaspositie ruimschoots voldoende is om onze uitgaven op korte en lange termijn te dekken.



## 8. Integriteitsbeleid

Het integriteitsbeleid van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland is erop gericht dat het gedrag van onze organisatie en haar medewerkers beantwoordt aan de maatschappelijk gangbare normen van zorgvuldigheid en betamelijkheid.

1. Onze organisatie erkent transparantie als een borg voor integriteit, en verplicht zich om betrokkenen – bestuursleden, medewerkers, donateurs, dienstverleners, vrijwilligers – te allen tijde inzicht te verschaffen in en vragen te beantwoorden over datgene waarmee hun belang gemoeid is.
2. Onze organisatie beheert en spendeert de haar toevertrouwde gelden met opperste zorgvuldigheid, en hanteert daarvoor de professioneel aanbevolen procedures zoals: scheiding van functies/bevoegdheden; dubbel toezicht; onafhankelijk toezicht door derden.
3. Onze organisatie stelt zich in haar voorlichting en werving ten doel om een getrouw beeld van de werkelijkheid te geven.
4. In onze organisatie is het gedrag van medewerkers onder elkaar en van medewerkers tegenover derden gebaseerd op respect voor de integriteit van de persoon.

Onze organisatie gaat geen relatie aan dan wel verbreekt de relatie met personen en/of organisaties die bovenstaande uitgangspunten niet onderschrijven.

Verantwoordelijk voor het toezicht op bovenstaande regels is de directeur van de organisatie. Hoger beroep dan wel bij wenselijkheid van toegang tot een vertrouwenspersoon kan de Voorzitter van het Bestuur of een door hem/haar aangewezen ander bestuurslid worden aangesproken.

Klachten op het gebied van integriteit worden geregistreerd, besproken in bestuursvergadering en gemeld in het jaarverslag.



**Jaarrekening 2018/2019**

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland





## A. Balans

(na resultaatbestemming)

Ref.	31-03-2019		31-03-2018	
	€	€	€	€
<b>ACTIVA</b>				
1. Materiële vaste activa		<u>6.027</u>		<u>5.015</u>
		6.027		5.015
2. Vorderingen en overlopende activa		881.537		306.938
3. Liquide middelen		<u>6.510.180</u>		<u>6.601.399</u>
		<u>7.391.717</u>		<u>6.908.337</u>
Totaal activa		<u><u>7.397.744</u></u>		<u><u>6.913.352</u></u>
<b>PASSIVA</b>				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>				
4. - Continuïteitsreserve		476.000		420.000
5. - Bestemmingsreserve projecten Egypte		600.000		600.000
6. - Bestemmingsreserve fondsenwerving		0		95.000
7. - Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra		<u>6.264.113</u>		<u>5.483.675</u>
		7.340.113		6.598.675
8. Kortlopende schulden		<u>57.631</u>		<u>314.677</u>
Totaal passiva		<u><u>7.397.744</u></u>		<u><u>6.913.352</u></u>



## B. Staat van baten en lasten

<u>Ref.</u>	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Begroting 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
	€	€	€
<b>BATEN</b>			
<i>Geworven baten</i>			
9. Baten van particulieren	1.998.735	1.637.000	1.771.153
10. Baten van bedrijven	66.087	69.000	71.872
11. Contributie Brooke-UK	351.453	0	622.152
12. Baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>59.026</u>	<u>65.000</u>	<u>67.699</u>
Som van de geworven baten	2.475.301	1.771.000	2.532.876
13. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten	<u>1.129</u>	<u>700</u>	<u>112</u>
Totaal baten	<u>2.476.430</u>	<u>1.771.700</u>	<u>2.532.988</u>
<b>LASTEN</b>			
<i>Besteed aan doelstelling</i>			
14. - Voorlichting/bewustmaking	152.236	205.333	135.747
15. - Donaties aan de kliniekcetra	<u>1.407.947</u>	<u>1.482.105</u>	<u>1.345.186</u>
Totaal besteed aan doelstelling	<u>1.560.183</u>	<u>1.687.438</u>	<u>1.480.933</u>
<i>Werving baten</i>			
16. - Wervingskosten	<u>91.985</u>	<u>164.983</u>	<u>76.848</u>
<i>Beheer en administratie</i>			
17. - Kosten beheer en administratie	<u>68.976</u>	<u>131.579</u>	<u>60.727</u>
Totaal lasten	<u>1.721.144</u>	<u>1.984.000</u>	<u>1.618.508</u>
18. Diverse baten en lasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-1.446</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	<u>755.286</u>	<u>-212.300</u>	<u>913.034</u>
19. Saldo financiële baten en lasten	<u>-13.848</u>	<u>-10.000</u>	<u>-10.345</u>
<b>SALDO VAN BATEN EN LASTEN</b>	<u><u>741.438</u></u>	<u><u>-222.300</u></u>	<u><u>902.689</u></u>



	<u>Realisatie</u> <u>2018/2019</u>	<u>Begroting</u> <u>2018/2019</u>	<u>Realisatie</u> <u>2017/2018</u>
	€	€	€
<i>Resultaatbestemming</i>			
Mutatie:			
- Continuïteitsreserve	56.000	0	-126.000
- Bestemmingsreserve projecten Egypte	0	0	0
- Bestemmingsreserve fondsenwerving	-95.000	0	0
- Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra	<u>780.438</u>	<u>-222.300</u>	<u>1.028.689</u>
Totaal	<u><u>741.438</u></u>	<u><u>-222.300</u></u>	<u><u>902.689</u></u>



## C. Kasstroomoverzicht

	2018/2019		2017/2018	
	€	€	€	€
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo van baten en lasten	741.438		902.689	
Aanpassing voor afschrijvingen	<u>1.582</u>		<u>2.392</u>	
		743.020		905.081
Veranderingen in werkkapitaal:				
- vorderingen	-574.599		75.863	
- schulden	<u>-257.046</u>		<u>-364.518</u>	
		<u>-831.645</u>		<u>-288.655</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		-88.625		616.426
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investering materiële activa	-2.594		-2.919	
Boekresultaat desinvesteringen vaste activa	<u>0</u>		<u>1.446</u>	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-2.594</u>		<u>-1.473</u>
Nettokasstroom		<u><u>-91.219</u></u>		<u><u>614.953</u></u>
Beginsaldo geldmiddelen		6.601.399		5.986.446
Eindsaldo geldmiddelen		<u>6.510.180</u>		<u>6.601.399</u>
Mutatie geldmiddelen		<u><u>-91.219</u></u>		<u><u>614.953</u></u>

### Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode en geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het boekjaar beschikbaar zijn gekomen en in het financieren van de bestedingen in hetzelfde boekjaar. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven materiële vaste activa is opgenomen onder de investeringsactiviteiten. Het saldo van de liquide middelen per 31 maart 2019 muteerde van € 6.601.399 naar € 6.510.180.





## D. Algemene toelichting

### Activiteiten

Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland (hierna: Brooke-Nederland) werft fondsen ter ondersteuning van het werk van Brooke Hospital for Animals; draagt de algemene reputatie uit van, en geeft voorlichting over deze in 1934 door mrs. Dorothy Brooke opgerichte organisatie.

De stichting tracht haar doel te bereiken door het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muilieren) in derdewereldlanden.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door:

- bijdragen van de deelnemers aan de door de stichting georganiseerde activiteiten;
- subsidie en donaties;
- schenkingen, erfstellingen en legaten, met dien verstande dat de stichting erfstellingen slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving mag aanvaarden;
- alle andere verkrijgingen en baten.

### Vestigingsadres

Brooke-Nederland is tot 15 juli 2019 gevestigd aan de Hoogte Kadijk 143-F4 te Amsterdam. Vanaf 15 juli 2019 is Brooke-Nederland gevestigd aan de Valkenburgerstraat 188F te Amsterdam.

### Stelselwijzigingen

In het boekjaar 2018/2019 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

### Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van Brooke-Nederland zich over verschillende zaken een oordeel vormt en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

### Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waar de bedrijfsactiviteiten plaatsvinden (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's. Dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Brooke-Nederland.



## Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva:

### *Algemeen*

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de 'Richtlijn verslaggeving Fondsenwervende organisaties' ook wel RJ 650 genoemd, die uitgegeven is door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Onder de verkrijgingsprijs wordt verstaan het bedrag dat te zijner tijd bij afwikkeling van de desbetreffende post zal worden ontvangen of betaald.

Het boekjaar loopt van 1 april tot en met 31 maart van enig jaar en is hierdoor niet gelijk aan het kalenderjaar.

### *Vergelijking met voorgaand jaar*

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

### *Bijzondere waardevermindering van vaste activa*

Brooke-Nederland beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien er geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het desbetreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs.

### *Materiële vaste activa*

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van afschrijvingen volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen. In het jaar van aanschaf wordt pro rato afgeschreven. Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor de materiële activa is 20%.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Op welke wijze de vaststelling plaatsvindt of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.



### *Operationele leasing*

Indien er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom niet bij Brooke-Nederland ligt, dan worden deze leasecontracten verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract. Dit geldt ook voor de verantwoorde kosten ter zake van de huur van de kantoorruimte.

### *Vorderingen*

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Indien een voorziening voor oninbaarheid gevormd dient te worden, dan wordt dit in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Dit is in de praktijk meestal de nominale waarde.

### *Liquide middelen*

De liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

### *Schulden op korte termijn*

De schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde en hebben een looptijd korter dan een jaar. De schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De schulden op korte termijn worden uitgesplitst weergegeven in de toelichting op de balans.

### *Pensioenregeling medewerkers*

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar (Delta Lloyd). Het betreft een verzekerderregeling waarbij de verzekerde het risico loopt. Een dekkingsgraad is derhalve niet van toepassing. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- een middelloonregeling waarbij de pensioengrondslag het pensioengevend jaarsalaris is;
- de pensioenaanspraken worden niet geïndexeerd;
- het opbouwpercentage betreft 0,232%;
- de premie wordt door de werkgever betaald;
- contractduur van tien jaar waarbij de uitvoeringsovereenkomst eindigt op 1 november 2022;
- de pensioenleeftijd is 67 jaar.

De te betalen premies aan de pensioenuitvoerder zijn als last opgenomen in de staat van baten en lasten. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting opgenomen op de balans.

Grondslagen voor de resultaatbepaling:

### *Algemeen*

Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen door de donateur of door het bestuur van Brooke-Nederland worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet-bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve of -fonds. Een onttrekking aan de bestemmingsreserve of het bestemmingsfonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.



#### *Baten van particulieren*

Onder de baten van particulieren wordt verstaan de baten uit contributies, donaties, giften en schenkingen alsmede baten uit nalatenschappen en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen van particulieren. De baten uit contributies, donaties, giften en schenkingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord. De baten uit nalatenschappen worden in het jaar verantwoord waarin een redelijke mate van zekerheid bestaat over de omvang ervan. Daarbij wordt tevens bepaald op basis van de Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met vruchtgebruik, of de waarde van nalatenschappen belast met vruchtgebruik tot uitdrukking gebracht kunnen worden in de staat van baten en lasten.

#### *Baten van bedrijven*

Onder baten van bedrijven wordt verstaan de contributies, donaties, giften en schenkingen en al het andere dat door vrijgevigheid wordt ontvangen van bedrijven. Dit wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

#### *Contributie Brooke-UK*

De contributie Brooke-Engeland betreft de jaardonatie voor het boekjaar 2018/2019 van € 331.124 en geormerkte donaties/nalatenschappen die Brooke-Engeland specifiek van donateurs/erflaters heeft ontvangen voor Brooke-Egypte van € 20.329. Deze bedragen worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

#### *Baten van overige organisaties zonder winststreven*

Onder de baten van overige organisaties zonder winststreven wordt verstaan de ontvangen donaties, giften en schenkingen van fondsen en stichtingen. Dit wordt gewaardeerd tegen de reële waarde.

#### *Baten als tegenprestatie voor de levering van producten*

Onder baten als tegenprestatie voor de levering van producten wordt het resultaat verantwoord met betrekking tot de verkoop van artikelen. De resultaten worden gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de verkoopprijs onder aftrek van de kostprijs.

#### *Overige baten*

De overige baten worden opgenomen op het moment dat er een betrouwbare schatting van de opbrengst kan worden gemaakt.

#### *Personeelsbeloningen*

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

#### *Afschrijvingen*

De materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming in vijf jaar afgeschreven.

#### *Lastenverdeling*

De wijze van kostenverdeling realisatie 2018/2019 is conform RJ 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving, richtlijn voor Fondsenwervende organisaties.



#### *Directe kosten*

De directe kosten worden direct aan de desbetreffende bestemming toegerekend. De kosten nieuwsbrief mailing worden voor 85% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 15% aan werving baten. De kosten advertenties/commercials en de documentaire worden voor 50% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 50% aan werving baten. De fondsenwervingskosten worden voor 100% toegerekend aan werving baten. De monitoringkosten worden voor 60% toegerekend aan de doelstelling donaties aan de kliniekcentra en voor 40% aan beheer en administratie. De kosten voor de nascholing Egypte worden voor 100% toegerekend aan de doelstelling donaties aan de kliniekcentra. De overige directe kosten worden voor 80% toegerekend aan de doelstelling voorlichting/bewustmaking en voor 20% aan werving baten.

#### *Indirecte kosten*

De basis voor de lastenverdeling van de indirecte kosten ligt in een jaarlijkse schatting door Brooke-Nederland van de tijd per persoon per bestemming. De personeelskosten worden per persoon verdeeld volgens de schatting van de tijdsbesteding. De overige personeelskosten worden door middel van een procentuele opslag toegevoegd aan de salariskosten per persoon. De bedragen voor de kostensoorten: huisvestingskosten, kantoorkosten, bestuurskosten, afschrijvingskosten en overige algemene kosten worden verdeeld op basis van fte's. Aan de hand van de geschatte tijdsbesteding wordt per bestemming het aantal werkelijke fte's vastgesteld. De verkregen totaalverdeling wordt gevolgd bij de verdeling van de kosten.

#### *Saldo financiële baten en lasten*

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.



## E. Toelichting op de balans

### 1. Materiële vaste activa

	<u>Inventaris</u>	<u>Automatise- ring</u>	<u>Totaal</u>
	€	€	€
Aanschafwaarden per 1 april 2018	6.015	19.186	25.201
Cumulatieve afschrijvingen per 1 april 2018	<u>-2.182</u>	<u>-18.004</u>	<u>-20.186</u>
Boekwaarden per 1 april 2018	3.833	1.182	5.015
Investerings	0	2.594	2.594
Afschrijvingen	-1.074	-508	-1.582
Desinvesteringen	0	-3.249	-3.249
Afschrijvingen desinvesteringen	<u>0</u>	<u>3.249</u>	<u>3.249</u>
Boekwaarden per 31 maart 2019	<u><u>2.759</u></u>	<u><u>3.268</u></u>	<u><u>6.027</u></u>
Aanschafwaarden per 31 maart 2019	6.015	18.531	24.546
Cumulatieve afschrijvingen per 31 maart 2019	<u>-3.256</u>	<u>-15.263</u>	<u>-18.519</u>
Boekwaarden per 31 maart 2019	<u><u>2.759</u></u>	<u><u>3.268</u></u>	<u><u>6.027</u></u>
		<u>31-03-2019</u>	<u>31-03-2018</u>
		€	€

### 2. Vorderingen en overlopende activa

Nalatenschappen	532.063	238.881
Nog te ontvangen jaarbijdrage Brooke-UK	331.124	0
Vooruitbetaalde kosten	15.672	66.639
Nog te ontvangen renteopbrengsten	290	574
Overige vorderingen	<u>2.388</u>	<u>844</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u><u>881.537</u></u>	<u><u>306.938</u></u>

De vorderingen hebben een kortlopend karakter, dat wil zeggen een looptijd korter dan een jaar. De afloop van nalatenschappen kan een langlopend karakter hebben.



	<u>31-03-2019</u>	<u>31-03-2018</u>
	€	€
<b>3. <u>Liquide middelen</u></b>		
ABN AMRO Charitas spaarrekening	1.644.480	1.643.796
ABN AMRO vermogens spaarrekening	998.718	998.718
ABN AMRO direct kwartaal sparen	900.866	900.492
ABN AMRO Nederland	<u>540.702</u>	<u>470.749</u>
 Totaal saldo ABN AMRO	 4.084.766	 4.013.755
 ING Zakelijke Spaarrekening	 1.719.956	 1.719.942
ING	<u>703.110</u>	<u>866.174</u>
 Totaal saldo ING	 2.423.066	 2.586.116
 Bank van de Post, België	 1.913	 875
Kas	<u>435</u>	<u>653</u>
 Totaal liquide middelen	 <u><u>6.510.180</u></u>	 <u><u>6.601.399</u></u>

Brooke-Nederland onderschrijft de uitgangspunten vervat in de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen. Gezien de huidige financiële marktomstandigheden en de daarbij behorende risico's heeft het bestuur besloten de spaargelden te spreiden over meerdere spaarrekeningen van de verschillende huisbanken. Er wordt niet belegd in effecten of andere beleggingsproducten.

Per 31 maart 2019 zijn alle liquide middelen direct opvraagbaar. Met uitzondering van een bankgarantie van € 4.140,75 die is afgegeven in verband met de huurovereenkomst.

### Reserves en fondsen

Het vermogen bestaat uit reserves en fondsen. Met de reserves wordt beoogd een buffer te reserveren van voldoende omvang om, bij het onverhoopt tegenvallen of wegvallen van baten, de bestedingen aan de doelstelling in lijn met het beleidsplan op het begrote niveau te houden met de daarvoor benodigde ondersteuning. De fondsen bestaan uit een bestemmingsfonds waaraan door een schenker een vooraf duidelijk bepaalde beperkte doelstelling is gegeven.



	<u>31-03-2019</u>	<u>31-03-2018</u>
	€	€
<i>Reserves</i>		
<b>4. - Continuïteitsreserve</b>		
Stand per 1 april	420.000	546.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>56.000</u>	<u>-126.000</u>
Stand per 31 maart	<u>476.000</u>	<u>420.000</u>

De continuïteitsreserve heeft tot doel de werkzaamheden van Brooke-Nederland voor enige tijd te waarborgen. In 2016/2017 heeft het bestuur opnieuw beoordeeld wat de noodzakelijk geachte omvang van deze reserve dient te zijn. Hierbij conformeert Brooke-Nederland zich aan de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen. Op grond van deze richtlijn bedraagt de maximale omvang van de continuïteitsreserve anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Het bestuur acht na een beoordeling van de risico's een omvang van anderhalf maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie als noodzakelijk voor Brooke-Nederland. Voor 2018/2019 is dit een bedrag van € 476.000.

#### 5. - Bestemmingsreserve projecten Egypte

Stand per 1 april	600.000	600.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart	<u>600.000</u>	<u>600.000</u>

Met het oog op toekomstige projecten in Egypte heeft het bestuur in het boekjaar 2011/2012 besloten een bestemmingsreserve van € 600.000 te vormen.

#### 6. - Bestemmingsreserve fondsenwerving

Stand per 1 april	95.000	95.000
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>-95.000</u>	<u>0</u>
Stand per 31 maart	<u>0</u>	<u>95.000</u>

In het boekjaar 2011/2012 is er een bestemmingsreserve fondsenwerving gevormd ter grootte van € 95.000 voor het maken van diverse documentaires over Brooke-India, Brooke-Pakistan en Brooke-Egypte om fondsen te werven. De kosten ad € 54.135 voor de in 2013 gemaakte, maar nooit uitgezonden, documentaire over Brooke-India worden ten laste gebracht van de bestemmingsreserve fondsenwerving gezien de aard van deze kosten. Een deel van de opnames zullen geschikt zijn voor korte filmclips die worden samengesteld en uitgezonden via social media of televisie. Het bestuur heeft besloten het overige deel van de bestemmingsreserve vrij te laten vallen ten gunste van de bestemmingsreserve donaties klinieken, aangezien de verwachting is dat de beschikbare middelen niet meer conform het oorspronkelijke plan zullen worden besteed.





	<u>31-03-2019</u>	<u>31-03-2018</u>
	€	€
<b>7. - Bestemmingsreserve donaties kliniekcentra</b>		
Stand per 1 april	5.483.675	4.454.986
Mutatie uit hoofde van het resultaat	<u>780.438</u>	<u>1.028.689</u>
Stand per 31 maart	<u>6.264.113</u>	<u>5.483.675</u>

Het bestuur heeft vastgesteld dat de bestemmingsreserve donaties kliniekcentra wordt ingezet voor het ondersteunen van Brooke-organisaties die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de programma's ter leniging van het leed en ter bevordering van het welzijn van last- en trekdieren (paarden, ezels en muildieren) in landen als Egypte, India en Pakistan. In 2018/2019 wordt er € 780.438 toegevoegd aan deze reserve.

Totaal reserves	<u><u>7.340.113</u></u>	<u><u>6.598.675</u></u>
-----------------	-------------------------	-------------------------

#### Bestemming saldo

Het bestuur is statutair bevoegd inzake de bestemming van het saldo en heeft de resultaatverdeling zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

#### **8. Kortlopende schulden**

Nog te betalen accountants- en advieskosten	19.663	19.360
Crediteuren	13.325	9.007
Nog te betalen vakantiedagen	11.249	9.851
Reservering vakantiegeld	8.921	8.353
Nog te betalen bankkosten	3.416	4.030
Nog te betalen pensioenen	1.057	1.033
Nog te betalen loonbelasting en sociale premies	0	4.492
Nog te betalen donaties aan de kliniekcentra	<u>0</u>	<u>258.551</u>
Totaal kortlopende schulden	<u><u>57.631</u></u>	<u><u>314.677</u></u>



## Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

### Niet in de balans opgenomen activa

#### Nalatenschappen

Bij drie nalatenschappen die niet vrij van rechten en kosten zijn, is sprake van een tweetrapsconstructie waarbij Brooke-Nederland mogelijk haar recht kan doen gelden. Aangezien de exacte waarde van deze drie nalatenschappen ultimo boekjaar niet betrouwbaar geschat kan worden (op basis van de Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met vruchtgebruik), wordt de waarde niet tot uitdrukking gebracht in de staat van baten en lasten maar verantwoord als een niet in de balans opgenomen recht.

### Niet in de balans opgenomen verplichtingen

#### Overeenkomst Brooke-Nederland en Brooke-Egypte

Sinds boekjaar 2014/2015 maakt Brooke-Nederland een groot deel van de Nederlandse gelden rechtstreeks over naar Brooke-Egypte en oefent tevens toezicht uit op de operationele gang van zaken. Voor Brooke-Nederland leidt de gewijzigde situatie tot enkele nieuwe taakstellingen, waarvan de volgende tot de belangrijkste behoort: de directe financiële verplichting aan Brooke-Egypte houdt in dat Brooke-Nederland gedurende twee jaar, ingegaan op 1 juli 2014, elk jaar minimaal € 1 miljoen doneert aan Brooke-Egypte. Deze doelstelling is vastgelegd in een overeenkomst tussen Brooke-Nederland en Brooke-Egypte, getekend op 13 december 2014 ("Cooperation and financial support agreement"). Deze overeenkomst wordt na het verstrijken van twee jaar vervolgens stilzwijgend verlengd voor aansluitende perioden van telkens twee jaar. De laatste verlenging voor twee jaar heeft plaatsgevonden per 1 juli 2018.

#### Huurovereenkomst Hoogte Kadijk 143 F4

Per 1 mei 2015 is er een huurovereenkomst gesloten voor de huur van de bedrijfsruimte gelegen aan de Hoogte Kadijk 143, unit F4 op de eerste verdieping. Deze overeenkomst heeft een looptijd van 5 jaar en loopt tot en met 30 april 2020. De verhuurder heeft de overeenkomst op 26 april 2019 opgezegd per 1 mei 2020, omdat de verhuurder in de toekomst een andere invulling van het pand wenst. Doordat het Brooke-Nederland gelukt is om spoedig nieuwe kantoorruimte te vinden, is vervolgens in onderling overleg besloten de overeenkomst reeds eerder te beëindigen: per 15 juli 2019. De huurprijs inclusief een voorschot voor servicekosten bedraagt voor de periode 1 april 2019 tot en met 15 juli 2019 € 4.831. In het kader van het afgesloten huurcontract is aan de verhuurder een bankgarantie afgegeven van € 4.140,75. Deze bankgarantie valt per 15 juli 2019 vrij.

#### Huurovereenkomst Valkenburgerstraat 188F

Per 1 juni 2019 is er een huurovereenkomst gesloten voor de huur van de bedrijfsruimte gelegen aan de Valkenburgerstraat 188F. De overeenkomst heeft een looptijd van vijf jaar en loopt tot en met 31 mei 2024. Na het verstrijken van deze periode wordt de overeenkomst vervolgens voortgezet voor aansluitende perioden van telkens vijf jaar. De overeenkomst kan door beide partijen worden opgezegd tegen het einde van de huurperiode, met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden. De huurprijs bedraagt voor de periode 1 juni 2019 tot en met 31 mei 2020 € 25.410. Dit bedrag wordt jaarlijks per 1 juni geïndexeerd.

In het kader van het afgesloten huurcontract is aan de verhuurder een waarborgsom gesteld ter grootte van € 6.352,50, zijnde drie maanden huur.



### Huurverplichtingen en operationele leaseverplichtingen

€

Huurverplichting per 31 maart 2019:

Binnen één jaar	<u><u>4.831</u></u>
-----------------	---------------------

Huurverplichtingen vanaf 31 maart 2019 rekening houdende met de nieuw gesloten huurovereenkomst na balansdatum:

Binnen één jaar	26.006
Tussen één en vijf jaar	101.640
Meer dan vijf jaar	<u>4.235</u>

Totaal	<u><u>131.881</u></u>
--------	-----------------------

Gedurende het verslagjaar zijn in de staat van baten en lasten verwerkt:

Huurbetalingen	<u><u>16.563</u></u>
----------------	----------------------

Er zijn geen operationele leaseverplichtingen. Van leasebetalingen of subleaseontvangsten is daarom geen sprake.



## F. Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>Realisatie</u> 2018/2019	<u>Begroting</u> 2018/2019	<u>Realisatie</u> 2017/2018
	€	€	€
<b>BATEN</b>			
<i>Geworven baten</i>			
<b>9. <u>Baten van particulieren</u></b>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen van particulieren	1.360.309	1.347.000	1.406.852
Geormerkte donaties van particulieren	61.264	5.000	2.000
Nalatenschappen van particulieren	<u>577.162</u>	<u>285.000</u>	<u>362.301</u>
Totaal baten van particulieren	<u>1.998.735</u>	<u>1.637.000</u>	<u>1.771.153</u>
In het boekjaar bedragen de geormerkte donaties particulieren in totaal € 61.264 ten behoeve van specifieke projecten in Egypte.			
<b>10. <u>Baten van bedrijven</u></b>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen van bedrijven	66.087	68.000	71.872
Sponsoring	<u>0</u>	<u>1.000</u>	<u>0</u>
Totaal baten bedrijven	<u>66.087</u>	<u>69.000</u>	<u>71.872</u>
<b>11. <u>Contributie Brooke-UK</u></b>	<u>351.453</u> *	<u>0</u>	<u>622.152</u>

\* De contributie Brooke-Engeland betreft de jaarcontributie voor het boekjaar 2018/2019 van € 331.124 en geormerkte donaties/nalatenschappen die Brooke-Engeland specifiek van donateurs/erflaters heeft ontvangen voor Brooke-Egypte. Deze geormerkte donaties/nalatenschappen bedragen € 20.329.



	<u>Realisatie</u> <u>2018/2019</u>	<u>Begroting</u> <u>2018/2019</u>	<u>Realisatie</u> <u>2017/2018</u>
	€	€	€
12. <u>Baten van overige organisaties zonder winststreven</u>			
Contributies, donaties, giften en schenkingen van overige organisaties zonder winststreven	34.026	25.000	22.699
Geormerkte donaties van overige organisaties zonder winststreven	<u>25.000</u>	<u>40.000</u>	<u>45.000</u>
Totaal baten van overige organisaties zonder winststreven	<u>59.026</u>	<u>65.000</u>	<u>67.699</u>

In het boekjaar bedragen de geormerkte donaties van overige organisaties zonder winststreven in totaal € 25.000 ten behoeve van specifieke projecten in Egypte.

Som van de geworven baten (A)	<u>2.475.301</u>	<u>1.771.000</u>	<u>2.532.876</u>
-------------------------------	------------------	------------------	------------------

13. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

Verkopen	1.984	2.200	1.386
Af: inkoop	<u>-855</u>	<u>-1.500</u>	<u>-1.274</u>
Resultaat (B)	<u>1.129</u>	<u>700</u>	<u>112</u>

De opbrengst verkopen wordt na aftrek van de inkoop gepresenteerd als resultaat.

Totaal baten (A + B)	<u><u>2.476.430</u></u>	<u><u>1.771.700</u></u>	<u><u>2.532.988</u></u>
----------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

De baten van particulieren, bedrijven en overige organisaties zonder winststreven hebben een structureel karakter. Voor wat betreft de toekomstige contributie Brooke-UK zullen Brooke-Nederland en Brooke-UK met elkaar in overleg treden.

## LASTEN

De toelichting op de lasten begint op pagina 52 met de verdeling van lasten naar bestemming.



### Toelichting lastenverdeling 2018/2019

Specificatie en verdeling lasten naar bestemming

Ref.	Bestemming				Realisatie 2018/2019	Begroting 2018/2019	Realisatie 2017/2018
	Besteed aan doelstelling		Werving baten				
	14. Voorlichting/ bewustmaking	15. Donaties aan de kliniecentra	16. Wervings- kosten	17. Kosten beheer en administratie			
<u>Lasten</u>	€	€	€	€	€	€	
<u>Directe kosten</u>							
Donaties aan de kliniecentra	0	1.249.766	0	0	1.249.766	1.300.000	1.190.062
Projectmatige lasten	0	35.000	0	0	35.000	35.000	35.000
Documentaire	27.068	0	27.067	0	54.135	35.000	0
Kosten nieuwsbrief mailing	69.964	0	12.346	0	82.310	90.000	84.423
Advertenties/commercials	8.186	0	8.186	0	16.372	50.000	23.805
Fondsenwervingskosten	0	0	0	0	0	10.000	0
Monitoringkosten	0	7.619	0	5.080	12.699	48.000	14.517
Nascholing Egypte	0	0	0	0	0	4.500	10.207
Overige directe kosten	696	0	174	0	870	12.000	1.451
<b>Totaal directe kosten</b>	<b>105.914</b>	<b>1.292.385</b>	<b>47.773</b>	<b>5.080</b>	<b>1.451.152</b>	<b>1.584.500</b>	<b>1.359.465</b>
<u>Indirecte kosten</u>							
Personeelskosten	28.178	71.154	26.542	33.814	159.688	251.500	149.619
Huisvestingskosten	3.216	7.872	3.132	5.332	19.552	22.000	19.254
Kantoorkosten	14.403	35.250	14.025	23.879	87.557	117.500	84.268
Bestuurskosten	265	649	259	440	1.613	4.000	3.510
Afschrijvingskosten	260	637	254	431	1.582	4.500	2.392
<b>Totaal indirecte kosten</b>	<b>46.322</b>	<b>115.562</b>	<b>44.212</b>	<b>63.896</b>	<b>269.992</b>	<b>399.500</b>	<b>259.043</b>
<b>Totaal</b>	<b>152.236</b>	<b>1.407.947</b>	<b>91.985</b>	<b>68.976</b>	<b>1.721.144</b>	<b>1.984.000</b>	<b>1.618.508</b>



## Vervolg toelichting lasten

	<u>Realisatie</u> 2018/2019	<u>Begroting</u> 2018/2019	<u>Realisatie</u> 2017/2018
	€	€	€
<u>Directe kosten</u>			
Donaties aan de kliniekcentra	1.249.766	1.300.000	1.190.062
Projectmatige lasten	35.000	35.000	35.000
Documentaire	54.135	35.000	0
Kosten nieuwsbrief mailing	82.310	90.000	84.423
Advertenties/commercials	16.372	50.000	23.805
Fondsenwervingskosten	0	10.000	0
Monitoringkosten	12.699	48.000	14.517
Nascholing Egypte	0	4.500	10.207
Overige directe kosten	<u>870</u>	<u>12.000</u>	<u>1.451</u>
Totaal directe kosten	<u><u>1.451.152</u></u>	<u><u>1.584.500</u></u>	<u><u>1.359.465</u></u>

In het boekjaar is € 1.249.766 overgemaakt aan de kliniekcentra in Egypte. Dit is € 50.234 lager dan begroot.

De in 2013 gemaakte, maar nooit uitgezonden, documentaire over Brooke-India is voor een groot deel achterhaald en niet meer geschikt om integraal te worden uitgezonden. Echter, de documentaire bevat een aantal indrukwekkende opnamen die geschikt zijn voor korte filmclips, die zullen worden samengesteld en uitgezonden via social media of televisie. Er is dan ook besloten om de kosten van de documentaire ten laste van boekjaar 2018/2019 te brengen.

Er zijn geen externe fondsenwervingskosten gemaakt, omdat de fondsenwervende taken wederom door de eigen staf zijn uitgevoerd. Ook de monitoringkosten zijn € 35.301 lager uitgevallen dan begroot, met name omdat er door de Nederlandse bestuurs- en directiedelegatie geen werkbezoek in Egypte heeft plaatsgevonden vanwege de directiewisseling bij Brooke-Egypte en omdat de IT-specialist van Brooke-NL zich meer heeft gericht op IT-activiteiten omtrent de Algemene Verordening Gegevensbescherming van Brooke-Nederland dan op het patiëntenregistratiesysteem van Brooke-Egypte.

Met de halfjaarlijkse nieuwsbrief geeft Brooke-Nederland informatie over haar activiteiten 'in het veld'. De nieuwsbrief heeft een voorlichtend karakter.

Voor een uitsplitsing van de directe kosten naar voorlichting/bewustmaking, donaties aan de kliniekcentra, eigen fondsenwerving en beheer en administratie wordt verwezen naar pagina 52.



	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Begroting 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
	€	€	€
<u>Donaties aan de kliniekcentra</u>			
Algemene middelen Brooke	1.163.502	1.255.000	1.143.062
Geormerkte donaties	<u>86.264</u>	<u>45.000</u>	<u>47.000</u>
Totaal donaties aan de kliniekcentra	<u><u>1.249.766</u></u>	<u><u>1.300.000</u></u>	<u><u>1.190.062</u></u>

De donaties aan de kliniekcentra betreffen bedragen die rechtstreeks zijn overgemaakt vanuit Brooke-Nederland naar de kliniekcentra in Egypte.

In het boekjaar 2018/2019 zijn de geormerkte donaties overgemaakt naar Egypte en betreffen € 20.000 voor Dr. Ameens Team (voorheen Dr. Mina's Team), € 10.000 voor Dr. Walid's Team en Dr. Abeds Team en € 56.264 voor Brooke-Egypte algemeen.

#### Projectmatige lasten

Totaal projectmatige lasten	<u><u>35.000</u></u>	<u><u>35.000</u></u>	<u><u>35.000</u></u>
-----------------------------	----------------------	----------------------	----------------------

In het boekjaar is in totaal € 35.000 uit de algemene Brooke-middelen overgemaakt ten behoeve van het werk van Brooke in Pakistan en India. Deze bedragen zijn via Brooke-Engeland naar die landen overgemaakt. Het betreft € 20.000 voor het werk in de steenkolenmijnen in Pakistan en € 15.000 ter ondersteuning van het werk in India.

#### Overige directe kosten

Website	229	5.000	259
Events	641	2.000	1.192
Overig	<u>0</u>	<u>5.000</u>	<u>0</u>
Totaal overige directe kosten	<u><u>870</u></u>	<u><u>12.000</u></u>	<u><u>1.451</u></u>





	<u>Realisatie</u> <u>2018/2019</u>	<u>Begroting</u> <u>2018/2019</u>	<u>Realisatie</u> <u>2017/2018</u>
	€	€	€
<u>Indirecte kosten</u>			
<u>Personeelskosten</u>			
Salarissen	124.324	204.000	120.890
Sociale lasten	21.470	26.000	20.908
Pensioenpremies	12.536	18.000	12.224
Overige personeelskosten	<u>1.358</u> *	<u>3.500</u>	<u>-4.403</u> *
Totaal personeelskosten	<u><u>159.688</u></u>	<u><u>251.500</u></u>	<u><u>149.619</u></u>

\* Dit is inclusief de mutatie vakantiedagen. De staf heeft ervoor gekozen om een deel van de vakantiedagen die niet zijn opgenomen te laten vervallen. Om dit niet onvermeld te laten, worden deze dagen in dit verslag gemeld als dagen waarop de staf onbezoldigd voor de stichting heeft gewerkt. Het betreft in totaal 41 dagen in 2018/2019 (realisatie 2017/2018: 41 dagen).

De staf bestond ultimo boekjaar uit twee fulltime medewerkers en één parttime medewerker. Gedurende zeven maanden heeft een derde medewerker (0,3 fte) deel uitgemaakt van de staf. Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland. De totale personeelskosten zijn lager dan begroot. In de begroting 2018/2019 was rekening gehouden met een personeelsbestand van gemiddeld 3,8 fte en de realisatie van het gemiddeld aantal fte bedraagt 2,2 fte.

De medewerkers hebben recht op een individuele pensioenverzekering waarbij de premie door de werkgever wordt betaald.

Het bestuur heeft de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van de andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid hierop wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie heeft plaatsgevonden in dit boekjaar. Er is besloten een jaarlijkse indexering toe te passen op de directiebeloning op basis van de Nederlandse consumentenprijsindex (CPI). Vanaf 2010 was de directiebeloning in euro gelijk gebleven. Om het koopkrachtverlies te herstellen is op basis van de CPI de koopkracht hersteld naar het niveau van 2018 in het boekjaar 2018/2019. De directeur heeft een fulltime aanstelling (40 uur per week). De werkgeversbijdrage pensioen staat in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Brooke-Nederland de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie [www.goededoelennederland.nl](http://www.goededoelennederland.nl)). De regeling van Goede Doelen Nederland bevat een aantal op de functie toegesneden criteria voor waardering van een functie in zogenaamde BSD-punten (Basis Score voor Directiefuncties). Optelling van de scores leidt tot een totaalscore van 340 punten. Het maximumjaarinkomen dat volgens de regeling bij deze score hoort is € 84.880 per 1 juli 2018 (voor BSD-scores 311-340). Het jaarinkomen van de directeur bedraagt € 69.984 inclusief vakantiegeld. Deze beloning blijft ruim binnen het geldende maximum zoals vastgesteld op basis van de BSD-score. Ook de totale bezoldiging (het jaarinkomen, pensioenpremie en overige) van totaal € 79.963 blijft ruim binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 189.000 per jaar. Zie de volgende pagina voor de hoogte en samenstelling van de bezoldiging.



### Specificatie bezoldiging directeur

	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
	€	€
<u>Mevrouw drs. G.T. Tolud, directeur</u>		
- Bezoldiging		
Brutosalaris	65.182	58.425
Vakantiegeld	<u>4.802</u>	<u>4.674</u>
Subtotaal jaarinkomen	69.984	63.099
Pensioenpremie	8.793	8.835
Overige (voornamelijk mutatie van het saldo van de vakantiedagen)	<u>1.186</u>	<u>-1.331</u>
Totaal bezoldiging	<u><u>79.963</u></u>	<u><u>70.603</u></u>
- Dienstverband		
Aard	<i>onbepaald</i>	<i>onbepaald</i>
Uren	<i>40 uur</i>	<i>40 uur</i>
Parttimepercentage	<i>100%</i>	<i>100%</i>
Periode	<i>april-maart</i>	<i>april-maart</i>

Als gevolg van toepassing van het verantwoordingsformat van Goede Doelen Nederland zijn de vergelijkende cijfers van de bezoldiging van het boekjaar 2017/2018 aangepast. De sociale lasten waren vorig jaar als component meegenomen in de verantwoording, maar daar dit geen bezoldiging aan de directeur betreft, maar een afdracht van de werkgever is deze component thans niet weergegeven.

	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Begroting 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
	€	€	€
<u>Huisvestingskosten</u>			
Huur pand	16.563		16.585
Overige huisvestingskosten	<u>2.989</u>		<u>2.669</u>
Totaal huisvestingskosten	<u><u>19.552</u></u>	<u><u>22.000</u></u>	<u><u>19.254</u></u>



	<u>Realisatie</u> <u>2018/2019</u>	<u>Begroting</u> <u>2018/2019</u>	<u>Realisatie</u> <u>2017/2018</u>
	€	€	€
<u>Kantoorkosten</u>			
Algemene kosten	38.418	45.900	38.187
Adviseurs	1.063	2.000	1.047
Automatiseringskosten	12.053	25.000	9.340
Administratiekosten	23.637	24.000	20.586
Kosten CBF	5.587	5.600	5.781
Representatiekosten	525	1.000	1.378
Telefoonkosten	1.614	3.000	1.723
Kantoorbenodigdheden	2.030	4.000	2.728
Porto- en kopieerkosten	1.866	5.000	2.989
Eten en drinken	764	1.500	509
Overige kantoorkosten	<u>0</u>	<u>500</u>	<u>0</u>
Totaal kantoorkosten	<u><u>87.557</u></u>	<u><u>117.500</u></u>	<u><u>84.268</u></u>

- Algemene kosten

Kosten donateursadministratie/ nalatenschappen	2.807	3.000	1.689
Kosten onafhankelijke accountant	20.455	19.500	20.104
Verzekeringen	8.061	12.000	8.130
Contributies * <sup>1</sup>	5.621	9.000	6.795
Kosten loonadministratie	837	1.500	1.310
Vrijwilligersvergoedingen * <sup>2</sup>	449	400	99
Diversen	<u>188</u>	<u>500</u>	<u>60</u>
Totaal algemene kosten	<u><u>38.418</u></u>	<u><u>45.900</u></u>	<u><u>38.187</u></u>

\*<sup>1</sup> Betreft voornamelijk kosten voor de jaarlijkse contributie van Goede Doelen Nederland.

\*<sup>2</sup> De vrijwilligersvergoedingen zijn verstrekt binnen de daarvoor geldende fiscale grenzen.

<u>Bestuurskosten</u>	<u><u>1.613</u></u>	<u><u>4.000</u></u>	<u><u>3.510</u></u>
-----------------------	---------------------	---------------------	---------------------

Het bestuur ontvangt geen bezoldiging. De bestuurskosten betreffen vergaderkosten. Er zijn ook geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuursleden.

<u>Afschrijvingskosten</u>	<u><u>1.582</u></u>	<u><u>4.500</u></u>	<u><u>2.392</u></u>
----------------------------	---------------------	---------------------	---------------------



	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Begroting 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
	€	€	€
18. <u>Diverse baten en lasten</u>			
Boekresultaat desinvesteringen vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-1.446</u>
19. <u>Saldo financiële baten en lasten</u>			
Ontvangen rente	1.662	6.000	5.452
Bankkosten	<u>-15.510</u>	<u>-16.000</u>	<u>-15.797</u>
Saldo financiële baten en lasten	<u>-13.848</u>	<u>-10.000</u>	<u>-10.345</u>

Gezien de beleggingsrisico's die verbonden zijn aan aandelen en obligaties, is het bestuur van mening dat liquide middelen uitsluitend aangehouden moeten worden in de vorm van spaartegoeden.

#### Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 juni 2019 is een nieuwe huurovereenkomst gesloten voor de huur van bedrijfsruimte. Zie voor een verdere toelichting pagina 48 en 49.

Er hebben zich verder geen bijzondere gebeurtenissen voorgedaan na de balansdatum van 31 maart 2019.

#### Vaststelling

Het bestuur heeft de jaarrekening 2018/2019 van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland vastgesteld.

Amsterdam, 13 augustus 2019

#### *Bestuur*

mr. drs. J.F. Schutte, voorzitter  
 drs. M. Bankert RA, penningmeester  
 drs. L.E. van Gaalen, secretaris  
 R.J. Nuberg, bestuurslid  
 drs. M.J.J.O. Lashley, bestuurslid

#### *Directie*

drs. G.T. Tolud, directeur



## G. Kengetallen

	<u>Realisatie 2018/2019</u>	<u>Begroting 2018/2019</u>	<u>Realisatie 2017/2018</u>
1. Wervingskosten gedeeld door som van de geworven baten	3,7%	9,3%	3,0%
2. Aandeel in lasten			
- besteed aan doelstellingen	90,7%	85,1%	91,5%
- wervingskosten	5,3%	8,3%	4,7%
- beheer en administratie	4,0%	6,6%	3,8%
Totaal	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
3. Kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving (CBF-norm)	3,7%	9,3%	3,0%

Het percentage 'wervingskosten gedeeld door som van de geworven baten' is lager dan begroot. Dit percentage is lager uitgevallen doordat de realisatie van de som van de geworven baten hoger is dan begroot en doordat de realisatie van de wervingskosten lager is dan begroot. De wervingskosten zijn lager omdat er geen externe fondsenwervingskosten zijn gerealiseerd en doordat er minder is besteed aan advertenties/commercials dan begroot.

Het gerealiseerde aandeel van de wervingskosten in de totale lasten is lager dan begroot. De redenen hiervoor zijn hierboven reeds benoemd. De gerealiseerde bestedingen aan kosten beheer en administratie zijn lager dan begroot doordat de realisatie van de monitoringkosten lager is dan begroot. Door het lager uitvallen van de wervingskosten en de kosten beheer en administratie is het aandeel in de lasten van besteed aan de doelstellingen hoger dan begroot.

Brooke-Nederland heeft lage wervingskosten. De gerealiseerde 3,7% kosten van eigen fondsenwerving gedeeld door de baten uit eigen fondsenwerving ligt ruimschoots onder de maximale 25% die bekend staat als de CBF-norm.



## Overige gegevens

### Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Voor de tekst van de controleverklaring wordt verwezen naar de volgende pagina's van de jaarrekening.



## Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en het bestuur van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland

---

### Verklaring over de jaarrekening 2018/2019

---

#### Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 maart 2019 en van het resultaat voor het jaar geëindigd op 31 maart 2019 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving ('RJ 650').

#### Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018/2019 van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland te Amsterdam ('de stichting') gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 maart 2019;
- de staat van baten en lasten voor het jaar geëindigd op 31 maart 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 650.

---

#### De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

#### Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Brooke Hospital for Animals Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

W562KK5U46XX-508120544-24

---

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, [www.pwc.nl](http://www.pwc.nl)

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414405), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op [www.pwc.nl](http://www.pwc.nl) treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

---

## *Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie*

---

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag in overeenstemming met RJ 650.

---

## *Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole*

---

### *Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening*

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.



---

*Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 20 augustus 2019  
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. J.L. Sebel RA

---

*Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening  
2018/2019 van Stichting Brooke Hospital for Animals  
Nederland*

---

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

*De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de  
jaarrekening*

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.